

વિજય કળા

સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિનો માર્ગ સીખવવાનું

એક સૂરણ ગ્રંથ.

કર્તા અને પ્રાણી

જ્ઞેષ્ઠી માહરથાદ અધિકાર પટ્ટીવાળી.

તે દેવ વિજયના આગલા અંગે, સારા સંસ્કૃતિ

દિવસે અને સુખના સમયે, વિજયના વિશે

સુખના અંગે, તેના સંસ્કૃતિ અને

દિવસે અને સંસ્કૃતિ, સુખના સુખના

સંસ્કૃતિ અને સંસ્કૃતિ અને

સંસ્કૃતિ, સંસ્કૃતિ અને

સંસ્કૃતિ અને

સંસ્કૃતિ

સુખના.

અર્થાત્ સુખના, વિજય સંસ્કૃતિ અને સુખના.

સંસ્કૃતિ અને સુખના.

કિસ્સાં.

કાદ છુલ્લુ કાગળના પાનથી.
એક દરખાસ્ત જે.
અમલ.

જાણી,

એક દરખાસ્ત અમલ કરતા પાનના
આવના અને કાગળનાથી બાંધેલા અમલ
ના આ દરખાસ્ત અમલના આ દરખાસ્ત
અમલના વિષય આ અમલ આ અમલ
અમલના આ અમલ આ અમલ

આ આ અમલના
અમલ

બે બેલ.

“વિજયકાન્તા” મળતા પુસ્તકો. અમેરિકામાં મુ. માર્ટીન નામના લેખકની દ્વારા લખાએલાં મળી આવે છે: તે પુસ્તકોનો વિષય પણ “વિજયકાન્તા”ના પુસ્તક જેવોજ અને જોડો જોડો ભાષા પણ તેમજ તેમ અને સમોદ્ય જેણે એ પુસ્તકો વાંચ્યા હશે એને તેમાં “વિજયકાન્તા”નાં પણ અને તેથી એ બે વિશેષ પણ સાબિત થાય છે.

“વિજયકાન્તા”નું કોઈપણ પાત્ર હો અને મનન પૂર્વક વાંચે: વાંચી તેના પર ફરી વિચાર કરે: વિચાર કરી તે પ્રમાણે વર્તવાનો નિશ્ચય કરે: નિશ્ચય કરી તે પ્રમાણે વર્તે અને વર્તે તેનું પરિણામ હુઆ. માત્ર આદર્શીય ક્રિયા એમાં બતાવેલા રહેતાનું સાચાપણું સાબિત કરી આપવા બ્રમ છે.

“વિજયકાન્તા”નો વિષય નથી એવિદ્યસિંહ કે નથી નવલકથાને સમોદ્ય માત્ર એવિદ્ય છે, ખર્તા તેનું પ્રતિષ્ઠાન એવી સારી રીતે કરવામાં આવ્યું છે કે હિન્દુસ્તાન રાજ ને નવલકથાની મજા જાગે તે બુધ્ધી દે છે. આખા પુસ્તકમાં એક પણ પેરેયક એવો નથી કે જે વાંચકના

પ્રસ્તાવના.

“પારસમણિ”ને પ્રથમ ક્યાં જાણ તેની ને ગ્રેટી માંજણી, કેહવણ વર્ષમાન પચમાં તેની બહેર ખમર આખ્યા રમર ઘડ હતી, તે ઉપરથી મને મજાચને કારણ છે કે મનુષ્ય માત્ર નવવ કદાઓ-માંજ ગમ લે છે એ માનવામાં સંપૂર્ણ સત્ય નથી. એ સંજયમાં ને અનેક પત્રો, અને વખાણના સર્વશીઝેટો દિલુસ્થાનના એક ઉદ્યથી ખીજા ઉદ્ય સુધીના અનેક દુસ્તાં મુખેમાંથી મને મળ્યા છે તે એમ દેખાડે છે કે જનસમુદયે એક મેરો જાગ પોતાને અને પોતાના દેશને ઉચ્ચ વડ ૧૨ મુદ્દા તકલી રહો છે, પણ તેને તે માર્મ જાહેરો નથી-શોધવા છતાં મળતો નથી અને તેથી સર્વજ નાસીપમીની છાજ છઠ્ઠ રહી છે.

એથીના એમ પણ સાચીન દરે છે કે લોકોમાં જનમુતિ આવી છે, તે છતાં તેઓની પુખ્તી આંખો, જમાનાઓ વધ એવા અપકારથી ગ્રંથ મારી મઝ છે. કે તેઓને પોતાની ઉન્નતિને માર્મ શોધવામાં મરોટી નહો છે અને તે મારેની ઉન્નત દબ્બા છતાં, તે મરોટ સહતો નથી. જમાનાઓ વધ ને જનસમુદય, સર્વજનાને જાહેરો મુસામી-માંજ જાગડ માની રહો દેવ, તેને એ માર્મ નદિ જાહેરો સરમા-વિક છે, અને તે શોધવામાં સરમાના વધ અને જાને તે જાહેરો તે મારેજ “પારસમણિ”ના અનુમધાન રૂપે આ “વિચારણા” સખ-વર્માં આવી છે.

જેએએ “પારસમણિ” વાંચી હશે તેઓને આ પુસ્તક વાંચનાં, તે સમજવામાં મરોટી નદિ નહો: પણ જેઓએ “પારસમણિ”નું પુસ્તક નદિ વાંચું દેવ તેઓને તે વાંચ્યા જાણ, આ પુસ્તક વાંચનાં સાખ દેવે તેની જાણી છે.

“ શું જીવન લંબારી સકાય છે ? ” “ શું રોમ ઉપર જન મેળવી સકાય છે ? ” “ શું ટેવો અને આદતો કપર જી મેળવી સકાયો ? ” “ શું ગરીબાઈ દૂર કરી સકાયો ? ” તે દોહના જવાબ રૂપ આ પુસ્તક છે, એમ જણાવતાં અને સતિષ થાય છે. વેપારમાં, ખેડમાં, સુખમાં કે ગ્રિમમાં જે ઝાઝને નિયંત્રણ મળી હોય, તેઓને આ પુસ્તકમાં તેમનો જીવન પ્રવૃત્તિ ફેરવનાર ધણીજ આજ્ઞા મળશે. તેઓને કું લુલ્ય પત્રોથી જે નથી જાણાવી સકાયો, તે આ પુસ્તક તેમને જણાવશે.

વિજય મેળવવાના અનેક માર્ગોનો પાયો આ પુસ્તકમાં એટલી તો સરળતાથી બતાવ્યો છે કે નાનું બાળક કે મોટો વિદ્વાન તે સમજી સકશે જે કિંવાઓ આ પુસ્તક દરમિયાન લખી છે તે એટલી તો સરળ અને સહેલી છે કે તે ઝાઝ પણ કરી સકશે; તે મારે ઝાઝને એક પાઠનો પણ વધુ અર્થ કરવો નહિ પડે એમ કું દોહને ખાતરી આપું છું.

આપણામાં સર્વજન નાસીપાસી નાદિગ્યત નામકાપણું અને મુલાખી વિચારો ફેલાયા દોવાથીજ આપણી અધીમતિ થઈ છે; એ દૂર કરવા માટેના અનેક ઉપાયો આ પુસ્તકમાં છે. તે અધીમતિ દૂર થતાં, એક એવી પ્રજા આપણમાંથીજ ઉત્પન્ન થશે કે જે આખી દુનિયાને ચક્રિત કરશે. હાલમાં તો આ પુસ્તક તેવું કરવામાં થોડુંક પણ કારણજૂત થશે તો મારા જીવન અને મારી મહેનતનું, કેક સાર્થક થયું એમ કું માનીશ.

મારી એવી પણ માન્યતા છે કે આપણા મેળવણી ખતાઓએ, રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ સાથે આવાં પુસ્તકો, પોતાના દસ્તાની સાગ્યોમાં ચલાવવા નેહએ કે જેથી નામકાપણીજ નાલોમાં દિગ્મન અને આત્મવિશ્વાસ ખીલતાં તેઓ મોટી હમ્મરે મદદાન મનુષ્યો થઈ શકે. શાવલેરીઓમાં પણ આવા પુસ્તકોની ખાસ વધુ સંખ્યા

સા વિષય ચર્ચાઓ છે તે જોવાની કે તે આલેખવાની કુરસદ મેળવી નથી, તેમને “ વિનય દગા ” મદાતમા ગ્રધીલનો માર્ગ ખુલ્લો દેખાડવામાં કારણભૂત થશે તો અને આનંદ થશે.

પુસ્તકમાં જોડછીની જુલો રદી જાવ એ અસંભવિત નથી; પણ જોલો તેજ જુલો શોધવામાંજ પોતાનું કર્તવ્ય પૂરું થતું માનના દોષ, તેજોએ તે કુપર દીકા કરવામાં અને પુસ્તકની વસ્તુ રિશ્તિ જુલો જવામાં જ તેમને લાગ છે; તેમાંજ તેમના “દુ” ની દરજ સમાવડી છે, એટલે તેજો તે જ દષ્ટિએ આ પુસ્તક પર દીકા કરે તેમાં અને કોઈ પણ વાધો નથી; પણ જોજ સાક્ષરો પોતાના પત્ર તથા ચાલનાં પાણીના રેલાને જોવાની ઉત્તરતા બનાવશે તો બસ છે !

પુસ્તકની કરજાનમાં “ બે બોલ ” લખી અને આભારી કરનાર મુંગાઈની સ્મૃતિ કાઢ કોઈના વગ જજ સાક્ષર રત્ન થી કૃષ્ણલાલ મોદનલાલ જવેરી એમ. એ. એલ એલ. બી. જે. પી અને મેક્સવેલ ઇ. ડી. સામુન્ડની કુંપની લિમિટેડના થી દહાનદાસ બાઈ બ્રાંટ ખેડેલે, પુસ્તકના પ્રુફ સુધારવામાં અને જે મદદ આપી છે, તે માટે દુ તેમનો આભારી હું.

મદારીર જવંતિ
વીર સંવત ૨૪૪૯
વિમ સંવત ૧૯૭૯

}

સ્તા.

સત્ત્વમા નવન સિદ્ધિ મેં રાત્રી અનંત સોસો પોતે
 છે. અમે વરગતમ નીતી ને મુક્ત નીતી એવા સમયે કે
 હોદ્દા ને કે, ત્યાં ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને
 અવન ને સત્ત્વ દેવ ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને
 મવા, દેવના ના ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને
 છે. હિંદુ ન્યાયના પાત્ર ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને
 વામના ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને
 કેમ કરેલી ? એમ ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને
 લાંબના ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને ને
 કમ્પા, અને તેમ કરી માનુષ્યની ને ને ને ને ને ને
 પરિણામ મેળવવા દેવના કેટલાક મને ને ને ને ને ને
 કે ને ને, અને એ એના ઉપર ને ને ને ને ને ને ને
 મનના ભાગ આપવા તેવાર થયા છે. આમાના એકેનાં પશુ ભાગ
 નાદિ આપી શકનાર તે ખરેખર નિર્મળ ને ને ને ને ને
 તમને આશ્રય આપે છે, જે દેવના મનારી તમને શરીરના ને
 હાડ અને માંસ બન્યાં છે, અને જે દેવ તમને હવડ ને ને
 આપનાર છે, તેની ઉન્નતિ મટે જે કેટલો પોતાનો કાળો ને
 આપશે તે ખરેખર કમનમીય છે.

તમારામાં શું નથી ?

જનુ તમારામાં એક જ શાંતી છે ? શું તમારા દેશમાં ને ને
 દેશો કરનાં એક જ વિદ્વાનો છે ? શું તમારા દેશમાં ને ને
 જનુઓ એક જ શાંતી છે ? શું તમારા દેશમાં કળા નથી ?
 નથી ? મહેનત કરનાર મનુષ્યો નથી ? મરતીસનારો ને ને
 આપી શકનાર એક જ શાંતી છે ? શું નથી ?
 કેમ અચાનક છે ? કદો ? ને.

વિગ્ની કોણ ?

એકોનું સ્વાતંત્ર્યનગ ખોળું દોષ છે, એકો મન, મનગ અને આત્માનું સમસંઘર્ષનું જગતી કોં છે, એકો દુનિયામાં નુષ દુઝોદી ચુક કે દુઝી કાં જન. નથી, એકો સ્વચ્છ મેગીને પેડાનાં મન, મનગ અને હચ્છાઓ પર કાપુ. ગુખીને સમભાવમાં રહી કો છે, અને એકો કોંક ટકાં મુખનાં સંધો અને સંધો દુષ્ટ દુષ્ટામાં પેડાનું કંઈય માની તે પ્રમદે વર્તી દોષ છે, એકો જ મન વિગ્ની છે.

એકાં મનુષ્યે કંઈ પન સંધિયાન દોષ છે, અને સાચા આત્માના ખોળી દોષ છે. એકોના વિગ્નનું માત્ર ક્યાના લગાઓ થી, મનગોની સંધિ, કોંક મેડાથી, નુષાનેના લગાવે-લગાથી કે કોંકોની લગાવ કાંકોથી કે પિડાઓથી વડ કો એમ નથી એક નનું કુપનું કે બે વધુ મનના લગાવને કુકો, એક બેડાના દમ અને દોડાક દપડાં એકો પડે દોષા જ્યાં, એકો કંકાક કે મરીન નથી, દુકા એકો ખગ વિગ્ની છે.

મરેલી લકો સુપરેન દુનિયાને વધુમા વધુ લામ મને એકી રીને દુષ્ટામાં, સંધો પ્રમાદે વર્તન રાખવામાં અને પેનાને દુનિયામાં જનવધમાં જ કોંક માલકો ખગ વિગ્ન છે. તેમ કદાં મનગો વધુ ને વધુ લગાવેન દુષ્ટમાં મરેન રંદી પડે છે, વધુ લગાવેની વધુ પડે છે, અને ખગ ખંડીવા જનનું પડે છે.

તેમ કદાં નકં દુનિયાને વડ વડ, જ્યાં દપડ કી, ધન, દોષ, ખુમનુરી, લામ, લાધય કે મોડી વડ વડ એકો દેશ-વમાં વિગ્ન મેગો છે, એકો નુષનાજ વિગ્ન છે. તેને વિગ્ન મેગવારોને વિગ્ની માનવાનું કંઈ કદાં નથી જે વિગ્નમાં આગમ નથી, મનની કે લનની કંઈ નથી, સંધોનું કે

ઉપર કાનુ મેગરો, અને કઠિણ, મનોવિહારી, લામબીઓ વગેરે ઉપર વિગ્ન મેગરો એક વિગ્ન છે.

ઉપર બાબુવેદી દરેક જાણના ઉપર મનન કરો, તે સર્વ સમજે અને તેના દાન સમજે.

કંઠાગત નદિ-દેવગત થવા નદિ.

તેઓ કંઠાના ખુબ છે, તેઓ વિગ્ન થવા નથી. એક માણસેને કામ કરવું મનનું નથી. તેઓ મોઢ પબ પ્રકારે વખત પસાર કરે છે. તેઓ કામ વખતે પબ કામ નદિ કરવાની કચ્છા કરે છે; એક માણસેને તે વિગ્ન કવણી મહે ?

તેઓ કંઠાગત નથી, તેઓ વિગ્નથી ધાવ છે.

કામથી નદિ કંઠાગત માણસે પેતાના કામને ચારે છે, અને નો વિગ્ન કામ દેવ નથી, તે વિગ્ન તેઓ નુકોટથી પસાર કરે છે; તેઓ વિગ્ન કે ગસાને મહાન નથી, પણ કામને ચારે છે. તેઓ પેતાના કામને મહે છે, તેઓ ને ઉપર પેતાનું મિત્ર એકાદ કરી દી છે; આ એકાદના છે, આ કહે છે, વિગ્ન છે.

વર્તમાનનાં વિચાર કરો.

આપનાજાના પબુર મુદાગતના મનાવે. જરૂર વિગ્ન કરી, કવિષ્ઠના મનાવે મહે એકી મિત્ર કરે છે.

કેમે. વિગ્ન અને નમુદાન થવા દેવ તેઓએ પેતાએ મુદાગત મુદા. આ, કવિષ્ઠને વિગ્ન ન કરવા, વર્તમાનના સંકુળ વિગ્ન કરેલ ને મનાવે મુદા તે વગર એકાદ વગર નમુદાગત વિગ્ન થવા નથી, અને ને કવિષ્ઠને આપને મુદાગત નથી તેઓ પબુર વિગ્ન કરેલ એકાદ પબુર કંઠાગત કરે.

તમે હાલનીજ ચાલુ પળો—વર્તમાનકાળનો જ—સદુપયોગ કરો. દમણાં પણ તમે નિષ્ફળ ચાઓ, તો કંટાળતા નહિ. તમારા ઉપર—તમારા આત્મજન્ય ઉપર—તમારા ઇશ્વર ઉપર—તમારા ધર્મ ઉપર—પૂણ વિશ્વાસ રાખો. બવિધ્યની નકામી ચિંતા ન કરો. જે બવિધ્ય વિશે આપણે તદ્દન અજાણ છીએ તેના ચિંતા ભર્યા વિચારો કરીને તમારી હાલની પળોને બગાડી ન નાંખો.

તમે નિરાશા કે નારસીપારીના સખએ નાહિમત થઇ ગયા હશે, એ ખરું છે; પણ તમારા જેવા ધણાઓને નિરાશા મળી હોય છે, તે છતાં કાળાંતરે તેઓ વિજયી પણ નિવડે છે એ પણ તમારે બૂલવું ન જોઈએ. કેાંઈ કાર્યમાં નિષ્ફળ થતા નિરાશ થવાને બદલે ફરીથી આચારવંત ચાઓ અને ફરેક પોતે તમારી તરફ ચાલી આવતી દેખાશે. જે કાંઈ તમે વાચ્યું છે, તેનાંજ ફળ, જૂનકાળનાં બીજમાંથી ઉત્પન્ન થયાં છે, તે કારણથી કંટાળજો નહિ. દિગ્મ-તલારી બહાદુરીથી એ ફળો પામ્યો એમચવાને તત્પર ચાઓ અને હવે આજથી નાગ બીજ મેળો. તમારી વંતખમતારી, બીજા ઉપર ન નાખતા તમેજ તે બંકાં લો. આટલું થતા વિજય તમારોજ છે.

એવું તો જોજ નહિ કે અત્યાર સુધીના જીવનમાં તમે બધાંજ ખરાબ કાર્યો કર્યાં હોય અને કેાંઈ સારું કાર્ય કર્યુંજ નહિ હોય ? તો તે સારાં કાર્યનાં સારાં ફળ પણ આવવાનાંજ. ખરિણામે માત્ર તમનેજ નહિ પણ બીજાઓને પણ લાભ થશે.

અમે તેમ હોય, પણ દિગ્મન રાખો; કંટાળો નહિ. તેમ થતાં તમને તેમજ દુનિયાને બન્નેને લાભ થશે. હજી આપણે શીખીએ છીએ. આગનાં મન—શુદ્ધિ દશ વર્ષ ઉપર આપણી પાસે ન હતાં. એ કારણે તે વખતે દમણાંના જેવા વિચારો રૂઝાં નહ પણ તે માટે નિરાશ થવાની જરૂર નથી.

ચિત્ર એટલે શું ?

ચિત્ર એટલે

આજેના નવું જીવન શરૂ કરેલ વ્યક્તિ ચિત્ર, દુ.ખ, બીક, દિવસીશી, અને વિદારો વિદ્યથી ભરેલો અવિચલ ચિત્ર. ન કરેલ નિષ્ફળતા મનમાં ન કરેલ જેઓ બીકમાં છે તેઓ ન નિષ્ફળતા છે, કારણ કે તેઓ બીકમાં ને બીકમાં પાતળેલ નિષ્ફળતા વચ્ચે ઘેરી જાય છે.

તમને કહેલી નિષ્ફળતાનાં મન કોઈ પાતળે જાય નહિ. એ જાન કે.કે.ને પણ કહેવાની જરૂર નથી. તેમ કરવામાં તમને લાભ નથી અને તે આત્મજાણને વધારે કંટાળે આપશે. આજે ન નથી જાણી શકેલ એક વસ્તુ વજન, દિશા, સુધિભાગ, પ્રમાણભૂતતા અને ખંડથી તમારું હાથ શરૂ કરેલ જે હાથે હાથ પડે તે ઉપર સંપૂર્ણ ખાતર આપેલ તેમ થતા તમને રહેલ મનથીજ. બેદરકાર થતા નહિ. જૂનાજાને ખૂબી જાણેલો તમે જૂની જાણ કહેશોજા.

1000

જા) જાડરી પ્રસારે જાણવામાં આવી છે કે જે થતી હોય છે.

and ver.

આને કારણે તેને નવું રંગ આપવામાં આવ્યો હતો. આ રંગને તેને કાળો કહેવામાં આવે છે. આ રંગને તેને કાળો કહેવામાં આવે છે. આ રંગને તેને કાળો કહેવામાં આવે છે.

2. १९९१-९२ में १०० करोड़ रुपये का
 ३. १९९२-९३ में १०० करोड़ रुपये का
 ४. १९९३-९४ में १०० करोड़ रुपये का
 ५. १९९४-९५ में १०० करोड़ रुपये का
 ६. १९९५-९६ में १०० करोड़ रुपये का
 ७. १९९६-९७ में १०० करोड़ रुपये का
 ८. १९९७-९८ में १०० करोड़ रुपये का
 ९. १९९८-९९ में १०० करोड़ रुपये का
 १०. १९९९-०० में १०० करोड़ रुपये का

હાજી મેં અવનું કેવું અમલ કર્યું છે. તેથી તમારો
 જે તમે આજ્ઞાઓ કરો તે મને તમારો આજ્ઞા કરવા
 વિચારે સાબરવાની પાસે જાય છે. તમે જે આજ્ઞા કરો તે
 તેથી તમારો વિચાર કરવા જાય છે. તમે જે આજ્ઞા કરો તે
 વડુ મેં અવનું જે કર્યું છે તે જાણો. જેથી તમારો
 દરજ્જો મુકાબલા છે, જેથી તમારો ઉપર સત્તા થાય છે, અને જેથી
 તમારો વડીલ છે, તેમને જેમ મુકાબલા સત્તા છે, તમ તમારો
 તેમના દુકાબલા અનુક્રમ નિયમિત માન આપી આવીશો એ તમારો
 પણ દરજ્જો છે. દુકાબલા દરજ્જો તમારો છે, માન
 આપવાની જોખમદારી તમારો છે.

પણ, એ સિવાય પણ તમારા ચારિત્ર્યની ખાડવની માટ તમારે
ઘૂંપણીથી અખત્યાર કરવાની અને ગંભીર બનવાની જરૂર છે.

શ્રીમદ્દેવદાસી તમે તમારા ઉપર કામુ રાખવાં શીખો
 છે, અને જે મૈત્રિક જાતને તમે બીચડોમા વધાવો છો, તે તમા-
 રામાં જન્મેલ શાય છે, એકદુન નહિ પણ દેશીક દુઃખની અને
 નારીપારીઓની પરીઓમાં પણ તમે જે દુઃખ પામ્યાં હો તે તમે
 મુખારી છો છો.

તેઓ સંજયી તેમની ચેરવાજરીમાં, વચર કમળે રીધા કરતા નહિ.
ક્યારે શૂષ રહેલું અને ક્યારે બોલવું ને ને જાય છે ન કમેલાં
રહેલું ક્યારે છે.

હાં જમ્ બોલતાં કે કમળાં ઉત્તરગા થતા ના. જે હાથે
બેલવાથી થઈ રહ્યું હોય, ને હાથેને હાં જમ્ અસુખમાં મળ્યા
નહિ તમે જમ્ લખા ત્યારે આ મળ્યા વાદ રખાને.

વેપાર થવામાં વિવેક પુરઃસરે જમ્ કમળા ને દુઃખમાં રખાને.
તેમાં હાં જમ્ વિવેકને ત્યામ કરતા નહિ.

મંબીર રહેલથી તમારું કૃષ્ણાઓ તમારા ઉપર માનની
દૃષ્ટિએ જોશે અને તમારા તાબા હોયતા માણસો તમારું વિચાર
કમારું વડેશે દેખી અને વેપાર થવાને સાથે બેઠી નાખતા નહિ.
તમારું કાષ્ટ હોયતા માણસો પર પ્રેમ રખાને જમ્ જમ્ કમારું
દેખાતા નહિ.

મન મળતાં હાં ન જશે. વિચાર અને વિવેકને મળતા
મુશ્કે ન કશે.

હાં નહી તમારી કમળાઓ અને મનવિચારને કમારી રહી
બીજાઓને પીરજથી સામગ્રી તેમની જાગીઆને અને વિચારો જમ્
જમ્ હો.

તમારે તમારું સુખ સામગ્રી હરક મારે અલગ તમારી પલિ-
વળાને જમ્ હરક મારે બીજાઓ સાથે ચર્ચામાં ઉતરવાની જરૂર
નહી જે હાં નિ જમ્ છે, તેઓ તનેટા જમ્ છે. હમ્ ઉપર કામ
રાખાતું કમારું હારે છે.

જેમ હમ્ ઉપર કામ રખાવાની જરૂર છે, તેમ દૃષ્ટિએને
ઉપેક્ષા કરામાં જમ્ કામની જરૂર છે. બીજા જમ્ કમારું જેવી નહી.

હિતમ અનિવરણ કરા અને હવે માણની સંવેનનમ તેમ દરમ
મટે છે. એમાન આપણે સંધી રાત્રી આનંદ માનને લેજો,
દરમ કે ખાં દુહાવે તે એમ ખરી નાવ છે

પ્રમ એ નથી કે આપણુ હવેનું દર. રાત્રી ૭ ! આપણી
સ્થિતિ મેલી છે ? પ્રમ તે એમ છે કે આપણને પ્રાપ્ત વ્યવસ્થા નિવિધિથી
આગ વધવા આપણે રેવે. પ્રવલ દર્શાવે છે. આપણુ હવેની
દર મેલ પજ પ્રધારની દે, અને તે પ્રવિદ્ય દે, પજ તેની નીચ
દરવાથી હવેની સંવેનનમ પ્રાપ્ત નથી થી. તેમ વધવા તે કસ્ટ
દરમ વધ માન છે, અને દરમ હવેનું વધ છે, એટલું જ નહિ
પજ મેલ મેલ વધન આપણી સંવેનનમ સંવેનનમ નવાધ
માન છે. જે આપણી અવસ્થા આપણે હવેના દરમ તેવાથી
પ્રવિદ્ય દેવ તે આપણી દરમ છે કે તેને આપણી સંવેનનમ
આપણે અનુદાન નવાધે દે, અને તે તેને અનુદાન નવાધ
આપણી સંવેનનમ દેવ તે આપણે પોને તેમ અનુદાન માન વધુ.
તેમ વધ તે આપણને મેલ અવસ્થા સંવેનનમ દરમ નથી અને મેલ
પરવાથી આપણને દુઃખ નથી દેવનન વધું.

દરમ અનુદાન હવેના એમ વધુ નવાધે નિવ અને છે,
કે તેને તે પોને મટે વધુ અનુદાન માને છે. મેલ મેલ વધન
અને પ્રધારના માન અવસ્થા સંવેનનમ દરમ છે. મેલ મેલ વધન
આપણને મારી નાખી મટે છે. એ વધુ માન છે, પજ તેથી
જે દરમ સંવેનનમ માને છે, તે દરમ રૂપિયા અવસ્થા પજ મારી
દે એમ નથી. જે એ સંવેનનમ છે, તે એ તે આપ નવાધે
પોના અસ્થિ અવસ્થા મટે અને આપણી ખીલવણને મટે
આવસ્થા સંવેનનમ છે, અને પોના મેલ પજ સંવેનનમ સંવેનનમ દે

દુઝોતો આપણને અનુભવ નથી થતો-માત્ર તેને દુરથી આપણે જોઈએ છીએ-અને આપણને એમ લાગે છે કે આપણું દુઃખ તેઓના દુઃખ કરતાં અધિક છે. પરંતુ વાસ્તવિક જીના તો એ છે કે દરેક જૂઠું જૂઠું છવતી અવસ્થા ભિન્ન ભિન્ન પ્રકારની હોય છે. અને પરિણામે દરેકનું ચારિત્ર અને વ્યવહાર ભિન્ન ભિન્ન હોય તે સ્વાભાવિક છે. દરેક માણસે એ જીનાનો વિચાર કરવો પડે છે કે તેની અવસ્થા દુઃખી થવાનો સમય થું છે ? એ સમય શોધી કાઢીને તેણે તેના કારણો દૂર કરવા અને પોતાની સક્રિય વ્યવસ્થા ઉદ્યોગ કરવો જોઈએ. નેથી તેની દયાને સુધારીને તે સુખ પ્રાપ્ત કરી શકે. આ કાર્ય દરેક મનુષ્ય પોતેજ કરવું જોઈએ એમાં બીજું કશું કે દગી શકે નહિ. પણ એ બધા બીજાં જો કે કરી શકે એમ છે તે એ છે કે તેઓ તેના દુઃખો દૂર કરવા ન હતા ઉપાયો અને નિર્ધારાનુ કાન આપી શકે; કે નેથી તેઓ નુવતી પ્રાપ્તિ આસાનીથી કરી શકે. નિર્ધારાનું પાલન કરવું અને ઉપાયોને અમલમાં મૂકવા માટે તો દરેક દુઃખીએ પોતાના ઉદ્યોગ કરવો જોઈએ. પદ અર્થાધિ જગાવે છે; આર્થિકનું સ્ત્રેષ્ઠ કરવાનું કામ રેતીનું છે.

જાણતાં, અજાણતા કે જૂલથી જે આ રજું કોઈ કદમા રસાઈ મથા દોષએ તો, અને તેમાંથી તીકલરાનું આ રજું મન દેવ તો, દેવો લોથી હજમ ઉપાયએ છે કે આ રજું પ્રથમ તેના કારણો શોધી કાઢવાં ઉદ્યોગી થવું અને તે કારણો દૂર પ્રકૃતિક નિયમથી જન્મ પામ્યાં તે જાણી કરવું. જે આ બીજા સમગ્રજ તો પડી તે રજીને દૂર કરવાના ઉપાયો પોતાવડું મૂલોથી બધું માલમ પડશે નહિ.

અમુક માણસની દશા કેરી છે, અને તે માણસની સ્થિતિ સારી છે કે નહિ તે બધું અમરજની જામત નથી. અમરજા એ

આવી અનુભવ બેઠકો. " પણ એ હાથ હાથ બેસ નથી કે તરતજ પાછલી ચાલી માફક ચાલી આવતાં વધુ વાતચીત મળે. એ પરિણામ વિચાર બહુથી જ આવે છે. પણ તે કાંઈ બીજાં પણ અનેક તત્ત્વો બેઠકવચ્ચ છે. એ તત્ત્વો તેના પુર તંત્રમાં ન હોય ને પડેયું પરિણામ તરત આવે રહેતું નથી.

વિચાર જાણે સમગ્ર પૂર્વક કપોતમ કલ્પી સ્થાનનાં બાહરી દૃશ્ય પ્રગટ નથી થતું. તેથી કોઈ જાણેલા મનુષ્યો કોઈ-ત્યાદ કહી જાય છે અને નિઃશ્ચય કહે છે, અને વિચાર જાણે સિદ્ધાન્તના અગ્રણ્ય મારે સંકેત દાય છે. પરંતુ અહિં તેઓ ભૂલ કરે છે. તેજે નિઃશ્ચય નહિ થતા એ શરૂ સંજ્ઞાની જગત છે કે આજ પરિણામ મારે સાચા વખતની જગત પડે છે, અને તેના પણ બીજાં તત્ત્વોની વિશદ અંતર દોષ લે પડેયું દૃશ્ય આવી નથી રહેતું.

કેટલાક હાથોએ અનુભવ જોય વધુ દાય છે તેમ ને વધુ સહેતું થતું જાય છે. અનુભવ લેવા અંગે વિચાર જાણે નહિ છે, અને વિચાર જાણે ઉદ્દેશ્ય થાય છે, ત્યારે જો. અનુભવ થાય છે. અમારે શરૂઆત દોષ છે ત્યારે કેટલાક પણ હાથ મદદ કરતાં થતું નથી જાણતું, પરંતુ ધીરે ધીરે તે હરતો અભ્યાસ થવા. તે હાથ સદા અને સહેતું થતું જાય છે, અને તે જગતની સર્વ પળ વધતી જાય છે. સિદ્ધાન્ત એ છે કે જગત પ્રમાણમાં. અભ્યાસ થાય, તેજા પ્રમાણમાં સર્વ પળ વધતો. એ સિદ્ધાન્ત અભ્યાસ જગતનાં તથા સંસારનાં સમગ્ર કાર્યોને કાળ પડે છે. તેજ હાથી શરૂઆત કરતાં પડેલાં મરજીઓ તે અભ્યાસ. પાંચ એ તરફથીઓ ધીરે ધીરે જુદા થાય છે અને કાળમાં કાળ હાથ પણ જાણાય થાય છે. એજે જગતનેજ હાથ શીખતો માણસ દેવ તેજ આજે હાથ જાણતું હાથ એજા તે તે કલકી જાણી રહેશે? તેથી જો તે એજ પડે કે માણસી આજે હાથ તે જાણતો નથી એજે

પ્રકરણ ૪ થું.

વરોપધારાવ સર્તા વિમૂળવઃ

સાધુ-સમ્પત્તિ પ્રાપ્તિની વિમૂળિયા પદોપધારાને કહીય છે. -

અવ્યયરસ

મુખ માવના અવ્યયો ૧૦૦ ને ૧૦૦ શ્રેયસ્કરું
લેખ્ય ને રૂપે વાચ્યને મરે નિલકે: રસ,
એમ ક્યાં ક્યાં ગતું છે તે વિષય છે.
નહિ ત્યાં મુખી ને સાધનવિરોધ નહી.
પ્રત્યક્ષ સ્તી દાને નહી, તેમજ એમ ક્યાં
મુસાફરી નહિ કરવાથી કરાવે છે છે. એમ જ અવ્યય
હોય ને નાહી કરવામાં આવ્યું નહી, તે ને મુસાફરી પણ
કરાવું પડે છે.

દા.ત એટલે સંમત-એટલે ૧ જનના દર સમગ્રી ૬૬
૧૦૦ હોય અવ્યય હોયોના દાખલાએ મરે વિચાર પાડવા
હોય-પરં, મરે, ૧૦૦ જને તેમજ એમને એમ કહી નિલકે
દાના નહી, જને તેમજ મુખના જને મુખની કમીટી.
તેમાંના એને મુખના જને મુખને તેમજ મરે દાના ન

મુખનાથી જેની મંત્રી ૧૦૦થી મરે હોય તેમજ ૬
દા.ત છે. પ્રાચીનાશ્રમમાં એવા એવા વિમૂળવિદો હતા
એવાઓ હતા એમ કહીય છે. એમાંથી મરે ૧૦૦
હોય તેમજ દા.ત છે. એવાઓના પર પાછા મરે ૧૦૦.

પ્રકરણ ૧ મું.

મગ એવ મનુષ્યાનાં કાર્યં દન્યમોક્ષણી:

“મનુષ્યોને જન્મ કરે એક-મુજીવ હાજુ મન જ છે.”

મનુષ્ય મન કરે હતા કારણ ત્રિમુખી હા હશે એ એ
હતા પ્રાણ હતા કરે મહા મનુષ્યોની જરૂર છે: જ્યાં જાણે-
હશે જન થશે નહીં કરે નિર્ભય મનના ત્રિમુખ જન જન છે,
તાં મનુષ્ય મનના પત્ર જાણે છે, કરે જો: પણ જો: ત્રિ-
મુખી જન જન છે.

હાજુ મનુષ્ય

મન

નો મનનાં મનુષ્ય” એ એક મનુષ્ય મન
જાણી મનુષ્ય છે. એ મનુષ્ય મનુષ્ય જાણી હા જાણ-
જાણી જાણ છે. એ જાણે જાણે જાણે
પો છે. મનુષ્યનાં ને ‘દ’ છે, તે એ જાણે
જાણે ૧૧ છે, જાણે તે ‘દ’ ને જાણે

“મન ને મનુષ્ય મનુષ્ય જો છે, તે ‘મન મનુષ્ય’ મનુષ્ય જાણે

“મન” જાણે જાણે જાણે હા છે, જાણે તે ને જાણે
જાણે છે, તેમાં જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે હા છે. એ
જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે હા છે, તે જાણે
જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે હા છે, તે જાણે
“મન” ને જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે હા છે, જાણે
જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે હા છે, તે જાણે

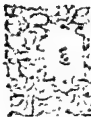

પ્રકરણ ૬ હું.

મંદોમાં દિ વિલાસાળા.

- કવિવ. ભાગ્ય. વિધિ:વધો. ૭ -

સૂચના (Suggestion)

નિચ નીચે આપેલ છે કે જેને નીચે
મળે નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને

જો કે જેને આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને

જો કે જેને આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને

જો કે જેને આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને
નીચેના આપેલ છે કે જેને નીચેના આપેલ છે કે જેને

સારું—તોડેલ થોડું છે. હને પણ અદાળું થયેલું તેમ થતાં તમારી
 ખરોડીઓ તાલ પડશે. હને વિગત રેગેવડિ—તમાની આપને
 તમે જાનીનેદેરન કરી રહો છો.

તમે જાણો રૂંદે મુજો, જાણે પદાંગીમ. પ.વ પાપા નીચડા
 રૂંદો જોડો અને મનમા પાડો —

હું મદાળું છું.

મદામાં તેમજ બીજામાં મને સુદ છે.

અદાથી મને અનુકૂળ રહેલું મંગલ.

કુવાના પાથર ઉપર નજર કરો ! તે કાળાંતરે પાણી
પડવાથી કેવા લીસા થાય છે ?

તમે પણ તમારા કાર્યની સત્યાદા-સચ્ચતા-નક્કી કરી, તે પાર
પાડવા આમલી થાઓ.

હકવાદ અને સત્યામદ-બન્ને એઃ નથી-બન્ને એઃથી
જૂદા છે: તમે સત્યામલી થાને. હકવાદી થતા નહિ.

પ્રમાણિક વિચારેથી લે સત્ય-સાચો શિક્ષાંત-નકકી
થાય છે તે સત્યામદ છે. કોઈપણ કાર્ય પ્રામાણિકપણે
કરવા અગાઉ પ્રામાણિક વિચાર હૃતપન્ન થવો જોઈએ.

તમારું વર્તન ખીસવવા મારે, તમારે સદ્વર્તનથીજ થવા
મારે-પ્રથમ વિનય મેળવવાની જરૂર છે. પહેલાં ક્યો માર્ગે અમુક
કાર્ય કરવું તે નક્કી કરો; તે માદ વખતનો વિચાર ક્યો વગર તે
માર્ગે ચાલો. મૂરકેલીઓની સામે થઇ આગળ વધો.

જોરા દેખાવ અને ફીસ્પારીનો ત્યાગ કરો: શાંતિથીજ
આગળ વધો: શાંતિથી કાર્ય કરો: દુનિયામાં દેખાવ કર-
વાની જરૂર નથી. દુનિયા બધું લુપ્ત છે.

દિગ્મત રાખો: અને " દિગ્મતે મરો, મરે જુદા." એ
માદ રાખો. મેલીશો ચાહુ રાખો: ધીરજ રાખો: અને તમારી
દિગ્મત અને ધીરજ તમારો સત્યામદ સાળીજ કરશે.

લે છેવટ મુખી રહી રાહે છે, તેને જ વિનય મળે છે.
દુનિયા તમારું કાર્ય જોઈને હસે તો તેથી નાસીપાસ ના થતાં:
કોઈ તમને તરંગી ધારે તો ડરતા નહિ; કોઈ તમારી મરકરી કરે
તો ધાગતા નહિ: તમારા કાર્ય પાછળ મંડ્યા રહો અને અતે
વિનયપાત્રા તમને વરસીજ.

ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ, ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਮਹਾ

બાદ પાણી પેરવાના નથી; ત્રીજા અને ચતુર્થ નદી-પટ્ટાં બાજી રાત્રી નથી, અને અનેક બાદ એક બાજી રાત્રી કે પોતા કામના પશ્ચિમને આવે છે.

તમે આવકપણે આગળ વધો.

તમે આવકપણે આગળ વધો-ધીરુદાથી આગળ વધો. દિગ્વિજયના યત્ન નહિ, બહીષ્ણુ નેમન દિગ્વિજયના ન થાઓ. દરેક રાજ અને રાજની સિમ્હાસન બાંધે; તે બાદ રાજ બેસો અને તે બાદ કામ કરો. પછી ધ્યાનમાં વગર આગળ વધો.

સુરેન્દ્ર કોઈ નથી.

કેઈ પણ એક પાયા સંભવમાં દરેક દરેક સ્થાન કેઈ પણ પ્રાણુના બાજુએ નથી એવો કેઈ પણ મનુષ્ય નથી કે જેના મનમાં આખી દુનિયાનું વ્યાપક દોષ એવો કેઈ પણ મનુષ્ય દરેક પછી હવેલ થઈ સંભવ નથી.

દરેકના નથી નથી શોધો પ્રસન્ન થવ છે તે ઉપર પાન રાખો. અજ્ઞાતામાં પ્રાર્થે કેઈ નવું શોધવાનું મગશે.

“ હું બધું જાણું છું. ” એવો ખોટો ખ્યાલ નહિ રાખતાં, દરેક પાંચ દરેક વાતમાંથી કેઈ નવું શોધો-શોધો.

દરેકની સલાહ લે.

નમોના કાર્ત્ત સંભવમાં કેઈ નહોતો પણ પ્રસન્ન પછી રહે એવ દોષ તે તેની સલાહ લે. દુનિયામાં વાજની દરેક સીમને એ રીતે તમે જાણ થઈ શકો, અને તે દરેક સીમ તમારું વિશ્વ-વમાં પ્રસન્ન થવું થઈ શકે. તેમાંના તમારો વિશ્વ છે.

આંખો ખુલ્લી રાખો-જુદાનો ઉપયોગ કરવામાં કંઈક નહિ અને આવકપણનો ગુણુ ખીલાવો.

પી વખતે વડાજી છે. એ અનુભવી વડાજીએ પોતાનું સમતેલ-
પણું બોલ, પોતાના કારીરથી વડાજીને એવી રીતે પ્રેરણા આપી કે
એણી જે હુદિ દુનિયાને અનેક રીતે ઉપકાર કરી રહ્યા અને જે
કારીર દુનિયાની ખોટકારીમાં મોટાં અદકાર થાન, જે. હાલમાં
મયાં અને તેઓનાં વડાજી બંધી પડ્યાં. તેઓએ જાહેર કરી અને
કારીર અને અદકાર બંને દુનિયા.

ઉપર પ્રમાણેના જનારથી તેઓ દુનિયાનું બહુ કરી સમજા-
વદિ, અને દુનિયામાં તેઓની હતી હોય નહિ, તેમ તેઓ બહુ
મલા તેઓના વિચારિતો, આજ પરિજીતથી દુનિયા થવા લાગી,
અને તેઓ પોતે પણ પોતાના જનકારના પાપો મારે. પાછાથી
પરમાણુ દગા.

પવિત્ર કારીરને. હોં ખરાબ માન? કેવી દુર્લભ? તમારું
મન, કારીરના હોય. બાનપર છે. એથી દલદી રીતનમાર
પણ હોયી નીચેના બાનપર છે, અને બીજા અવરવે તેની પોત
લગ્યા પર છે. આ જોએ સમજે છે, તેઓ બહુ કરતાં નથી, પણ
આરે મનમાં નીચેની લગ્યા લે છે, ત્યારે સર્વ કાર્યક્રમ ઉલટાઈ
લગ્યા છે, અને પરિજીત બૂર આવે છે.

દમણા દમણા મોટાં કારીરમાં તેમજ કારીરમાં મામદાઓમાં
રેતાં મનુષ્યોને: ક્રાંતિ, નાટક અને સીનેમા જેવા તરફ એટલો
બંધ: વળે છે કે નાના પમારકારો અને મોટા લખેકારીઓ બધાજ
નાટક જેવા અને સીનેમામાં જવું એ એક જાનની રીત અથવા
રૂઠા માને છે. કોઈક કારીરને રાહત આપવામાં કોઈ કોઈવખત
નાટકો, કે સીનેમા જેવા એ કારીરો મારે તો હોય, પણ સામાન્ય
રીતે જનસમુદાય મોટે ભાગે એ તરફ દોરણ રહ્યો છે, એ મન, 5

જોવાની ઇચ્છા થશે અને વિધિને રામ કે પાંડવો જેવી પ્રમાણ ઉત્પન્ન કરવા ઇચ્છા થશે.

બોરાક શા કારણથી આવે જોઈએ ? એ વિશેની અજ્ઞાનતાના સમયેનું પણ મનુષ્યો યોગ્ય કરતાં વધુ ખામ છે. બોરાક ઘરેલો પેપલ અર્થે છે, પણ આપણા બાઈ બહેનો તો તેને જીમના સતોષ માટે ખામ છે, અને મેમાનોની મેમાનગીરી કરવાની ફેરવના અને બીજાઓને ખવડાવે છે.

મેમાનગીરી દરમિયાન જે રીતે ખવડાવવામાં આવે છે, અને મરતનું મળતાં, લાલચ નહિ હોડી ચકાચી, ફેરવાયો જે મોડાં પ્રમાણમાં ખામ છે, તેનાં પણ ખરાબ પરિણામો આવ્યાં છે: તેથી મજાઓએ થાણ બોલા છે: મજાઓ દમેશ માટે અચ્છ નવાં છે ! અને ફેરવાયો દમેશ માટે બોક્કસ હૃદયો યુવાની છે. મેમાનગીરી કરનાર પણ આ જાજનમાં વળીક વખત મોટી ભૂલો કરે છે. જે જમવા આવે છે તેજે 'ગળ' ખર, ત્યાં જવા અચાઉં આપેલું દોષ છે અને મેમાનગીરી કરનારને બોલું ન લાગે તે માટે ફેરવાયો વખત તેજે લાગરી આગેલી દોષ છે એ વખતે તેને ખૂબ ખવડાવતું એ તેની ભૂલ છે. તેમ ખાનાર પેલાનાં રમિ ઉપરાંત ખામ તો તેની જુલ એ'હી નથી. બીજાઓ સ્વાદને ખાતર રોમન મરતનું મળે છે, તે ખાતર પણ ખામ છે. આ લોહો જુલ કરે છે, અને જેનાથી ઘરેલું પેપલુ થતું જોઈએ, તે જ, ઘરેલું સવનું કારણ બને છે.

જેને દુનિયામાં વિનય મેળવવો દોષ તેજે ખાવાની જાજનમાં ખ.સ ખાન આપતું પડે તેજે એ બીજા સારી રીતે સમજાવી પડે કે " પેટ " બોરાક દાનની પંડી નથી, પણ પાવન કરનાર સાધન છે, જેમાં અન્યથા પાવન થઈ તેના લુલ લુલ રહે

હરીને પોતજી આપે છે. આ જાતન સમજતાં સ્વાદ અને શુભતા સુધામ વાની તપને હજી નહિ થયો, અને તમે જે જે પોતજી રીતે ખાશો તેથી આનંદજ થશે. પોત્રીઓ, સાધુઓ અને પરમ-દક્ષિણે હરીને દાખવા નેટલોજ ખોરાક ખાવ છે: એ દાખવેથી જે વધુ ખાવાથી, હજીર બહિત કરવામાં જે સમય રોકવો. નેપએ તે રોકવાનું બની રહ્યું નથી.

પણીક એવી વસ્તુઓ છે જે જે દીપજી ખાતી ન નેપએ, એ વસ્તુઓને અમલક વસ્તુઓ કરવામાં આવે છે. એ ચીજો ખાવામાં સ્વાદિષ્ટ થાય છે, પણ કાલાન્તરે તેનું રૂપ કુખલતાં થઈ પડે છે. હસતી લોલુપતાના પરિણામે ધણીઓ દારૂ પીએ છે, અને બીજાઓ તેનાથી તાકાત આવે છે, એમ માનાં તેના ઉપયોગ કરે છે: પણ વખત જતાં તેનાં ખરાબ પરિણામો અનુભવાય છે અને તેમાંથી છૂટવું બની રહ્યું નથી. એ વસ્તુ અનલક છે, અને અમુક માણસોએ પોતાના સાબને ખાંડેના તેના કરવાવા સારા મુજેને જરૂરતા આપી છે. અતિ નો નેપએ તેમાં હસાય છે, તેઓ દીપ તેમાંથી છૂટી રહ્યા નથી.

હેતુમાં હેતુ તબીબી શોધાથી સાચીત કરવામાં આવ્યું છે જે હરીરતાં પોતજી અથવા રક્તજી અર્થે દારૂની જરૂરતા જરૂર નથી. મોટી કીમોવાળા તબીબો આ વાતને ઠીક આપે છે. તેઓ જણાવે છે કે "પાપલિયા તેમજ અંતઃકરણનું ચક્રજી સારી રીતે ચાલે તે માટે દારૂ સિવાય બીજા પણ ઉપાયો છે. આથી જે દારૂ દારૂને એક અમલની અને પોતજી આપનારી ચીજ તરીકે માની તે પીશે, તે તેના સુધામ બનશે અને પોતાનું હરીર અને મન જાગશે." કેટલાકો મુશીબતોની સોજતામાં, તેમજ એક દેશ-ન દર પીકનું તરીકે કર કરે છે. પરં એ પણ ખોટું છે. દારૂની

અને હાથમાં નહીં હોય છે. આથી જુનિયા મેળાપમાં
આનંદ માનવી હોય છે, ત્યારે તેઓ હિંદુઓનાં મુખેને જુનિયા
માનતાં હોય છે, અને પરાધિકાર, બીજાઓની સેવા અને પવિત્ર
વિચારો તેમને આનંદમાં મદદવાર છે. આજીવનના દરેકથી
તમે પણ પવિત્ર શ્રેયઃ-નમારા છાત્રમાં મેળા ફેરવાવે શકો અને
તેમની મેળાપથી તમે વધુ ફેરવાવે શકો.

આ વાંચના બાદ તમને પણ તન અને મનથી પવિત્ર
અને નિર્ભય થવા ક્ષમતા નથી શકી ? મું તમને જે મેળ
મેળાપ હોય તેથી મેળાપ દરમિયાન મન નથી શકી ? મું વચ-
નમાં, વિચારમાં અને કર્મમાં નિર્ભય અને સ્વચ્છ રહી
ઉતર્યા તમને શક્ય છે ? બીજામાં જેમ શક્ય સમયનું હોય છે,
અને ઉપામાં જેમ શકી હોય છે, તેમ તમારું શરીરમાં અંતર
શક્તિ છે. એ તત્ત્વ તમે નિર્ભયતા અને પવિત્રતાથી સહાનુકૂળ
કરી-હરો. એ તત્ત્વો સહાનુકૂળ થતાં વિજય અને તમે એના
મારે શક્ય શકો; તમારા હૃદયે જે પવિત્રતા બાંધી શકો; તમને
ઉત્તમ વિચારો દિવાળ હોય પણ મનને નહિ. આત્માની પવિ-
ત્રતાનાં પાયા ઉપર તમારા વિજયની દમ્બરન બાંધો. તેમ
નહિ કરશો તો તે પડી શકે. એ તમારો પાયા મજબૂત
રાખશો તો વિજય તમારો છે.

એ મારે મારા વિચારોના મનમાં સ્થાપા-બોધ
વિચારોને દૂર રાખો, કેમકે તે હાખલ થયાં તમને મોટું
દુઃખ થશે. શક્ય રાખો કે પવિત્ર વિચારો અને પાપી વિચારો—
એના સમય-મનમાં રહી શકતા નથી. પવિત્ર મનુષ્યો સારા
વિચારોના હોય છે. પાપી મનુષ્યોને સારા વિચારો દરવાને
મારે વખત નથી. એ તમારું અંતર સાફ રાખો તો તમારી

જાન્યુરી પ્રભાતે જાલમર્ગની ખરી કિશ્મત નેહ મળે ત્યાં સુધી વિવરણ છે. પણ દાર્દરા નરિ. મેળી છે. જાન્યુરી પ્રભાતે જાલમર્ગ દાર્દરી નથી હાલુ. ત્યાં સુધી તેવ થી રોક કરમુજ દર ન મેળે રોકો છે. બધા મધી આપણા રીતે આ જીનાની આમન સમુદ નથી ત્યાં સુધી આપણો કલ્પ નથી.

મદમન કાળીયે એ મરે જાલમર્ગ ૧૨ ને મર ૫૩ છે. તે રીતે જાલમર્ગ જાલમર્ગ. આગાહન જાલમર્ગ ૧૨ ની, ૧૨૨૨ થા-
કોએ દિવાલનો અભિષેક નામુર કરવાની અને ૧૨૨૨ પ્રભા-
તે જાલમર્ગની જાલમર્ગ નથી. આપણુ જાલમર્ગને આ
આમન આમન એ તેમ રોકો દરમિયાન.

જાલમર્ગના પ્રાંતમાં પાતાનરજા દર વગ ત્યાં સુધી સમન જાલમર્ગ ૫૩ જાલમર્ગ ૫૩ નેહાએ. એ રીતે જાલમર્ગ કરવાની રીત જાલમર્ગ તો જાલમર્ગ પાતાની પાતાના પાતાની અને પાતાના પાતાની પાતાની સતેષ સમન રોકો. આ રીત રીત ત્યાં પાતાની જાલમર્ગ સામ આપનાર છે. તેથી તેમનું દરમિયાન રોકો. તેમનું સુધી રોકો અને તેમની પ્રભાત પણ મદમન પાતાની રોકો.

વર્તમાન કાલમાં આરો તરફ ને રોકો દેખાય છે, તેનું પ્રભાત દરમિયાન જાલમર્ગને જાલમર્ગ છે. પણ જાલમર્ગના પ્રભાતે તેથી વધુ જાલમર્ગ પાતાનરજામાં જાલમર્ગ રોકો નથી રોકો, અને દરમિયાન પ્રભાતે જાલમર્ગ કરવામાં જ પ્રભાતે માને છે: તેથી અનેક રોકો દરમિયાન રોકો છે: દરમિયાન રોકો છે: આપણું આપણું નથી; જે રોકો પાતાનરજા નથી: ત્યાં જાલમર્ગ છે: મદમિ રોકો છે: દરમિયાન રોકો છે: મદમિ રોકો નથી રોકો, અને મોવ જાલમર્ગ રોકો છે. એ જાલમર્ગ રોકો પાતાનરજા રોકો

દમણાંજ રહે કો.

વિચાર

કુળી કુચ વર્તન-આવ-ચલન વિષયક ધારણા એક

અનની સમજ નાની ચારી છે.
એ સમજતા મારે મનની દલગીરી મુખ ખામ ખીલવ
જરૂર રહે છે એ કદાચની ખીલવની એવી રીતે થતી જોઈએ
તેથી પોતાની યાચના સામે મને તેમાં ખટક પડત વાત,
તેમાં જાણદેવમાં થ.વ. મને તેમાં સંજોગ કાપત થાવ પછી પોત
સતને મરજીના ભવથી પણ છેલ્લામાં આવે નહિ એ દલગીરી
સામા થયતી હજિ: અમેટમાં એ મારેને પોત્ત સખ્ત Discontent
છે. એ સામે થયતી હજિ, અપરનો પાયો જેમ મજબૂત થાય
પર છે, તેમ પછી નહર અથવા મજબૂત જોઈએ. પાયો જેમ
નાહર દોષ છે તેમ થતે નુકસાન થયતો થવ જોઈએ, તેમ મનુષ્યની
મા હજિ ધનીય રાક્ષસ જોઈએ.

મનુષ્ય અત્ય એટલું મનુ વિચિત છે કે જાતે જેને આપણે
ખી જોઈએ છીએ તે આવતી કાલે સુખી રહેશે કે કેમ તે મારે
તુ આપણે કદાચ જાણી શકતા નથી. મનુષ્ય અત્ય કપર જેમ
દેશના સંજોગોની અસર થાવ છે, તેમ જલદના સંજોગોની
અસર થવ છે. એ કારણથી જ કોઈ એમ ધારતો દોષ કે
સ્થિતિ હમેશને મારે એક સરખી રહેશે તે ભૂલ કરે છે. જેણે
પ સીધો છે તેને સુખ અને દુ:ખ, નહો અને હાથે, ચલતી
પડતી, કુદરતના કમ પ્રભાવે મને છે, અને તે સર્વે સામે જે હજી
... તે જ પોતાનું ચારીત્ર (Character) કુચ બનતી રહે છે.
કુચમાં મુલ થ.વ. સમાં રહેતી સાથે થાય થ.વ. અનેક
કારની ન.જાં સંજોગી અવગણ આવે, રાત્રો અને માંદગીથી
મનુ પડે, એનો દરોજના મનગા બનાવો છે, તેમાંજ અડમ
કું. તે દરોગી સામે થવું, તે છતાં મનની શાંતિ ન ખોતી એ
થાય અને એવું છે!

મહો રમ્યા શય્યા વિપુલલુપધાનં મુજલતા

વિતાનં ચાકાશં વ્યજનમનુવૃલ્લોપમનિલઃ ।

સ્પુર દીપધંત્રો વિરાંત ષનિતા સંગમુદિતઃ

સુલે શાન્તઃ શેતે મુનિરતનુમૂતિર્નૃષ દય ॥ ૧ ॥

મનુંદરિ ।

ભાવાર્થ—પૃથ્વી એ જેની રમ્ય સખ્યા છે, જેનું ક્રમંગ ઓઝીકું તેના હાથ છે, આકાશ જેનો ચંદ્રવો છે, અનુકૂળ પાન જેનો પખો છે, ચંદ્ર જેનો પ્રકાશિત દીવો છે અને વૈરાગ્યથી દેવી જેની સદ્વ્યાસિની સ્ત્રી છે. એવા મુનિ અત્યંત વિભૂતિવાળા માફક તુખે નિદ્રા લે છે.

તેમ તમારે પણ સુખ દુઃખની સામે યતાં, અથવા બન્નેને સમાન ગણતાં શીખવું જોઈએ.

સમ્પત્તૌ ચ વિપત્તૌ ચ મહતામેકરૂપતા ।

ભાવાર્થ—સંપત્તિમાં તેમજ વિપત્તિમાં મહાન પુરુષોની વૃત્તિ એકજ પ્રકારની હોય છે.

આપત્સ્વેવ દિ મહતાં શક્તિરભિવ્યજ્યતે ન સંપત્તુ ।

અગુરોસ્તથા ન મંથઃ પ્રાગસ્તિ યયામિવતિતસ્ય ॥૧॥

ભાવાર્થ—મહાત્માનુ ખરું સામર્થ્ય આપત્કાળેજ પ્રકટ થાય છે. તે સામર્થ્ય સંપત્તિના વખતમાં નથી પ્રગટ થતું. અગરને દેવતામાં નાખ્યા બાદ જે સુગંધી નીકળે છે, તેવી સુગંધી, તે જ્યારે બાહર હોય છે ત્યારે નીકળતી નથી.

એ કારણથી મનની મહકમતા અને પ્રતિરોધ શક્તિ ખીલવવીજ જોઈએ. જીવનમાં દરરોજ અને દરપળે સામે ચવાનાં કારણો જન્મ પામે છે: રોગ થતાં તેને દૂર કરવા

ખાતમ રૂએ તમે કુપારી કોઃ છે; બીજા રૂપી તમે કદ
કમી કોઃ છે; અને કુપારી તાન નથ કા કો ઇત મે
રેખારે છે ૩ મનુષ્યમાં ૩ કપાઈ દીઠા છે. મારે તન મે
સાક્ષિને દરેકા ખીસવે.

અવધાનપત્ર

તમારૂં અધિકાર પાત્રની ખીસવડી મારે એ નાંદ પીધ
કાજની છે તે અવધાન દીઠાની ખીસવડી છે. તમે દોરડાળા
અને બીજાની દરમિયાન કતારી તેને પાત્રીથી નથાની બેઠા મે સાથે
દીધે અને અવધાનપત્ર છે. તમારૂં છે તે સમયે એ અને તેને
તમારૂં કાજના સ્થાન લેવ મારા તન ૩૦૦ બીસવે મથ, મારે
અને ૩૦૦ સમયે કાઢી, અને આની પાત્રાનુ તાન મારૂં મેલી
મહેતે સંચાલન કરી કાઢી.

૪૦ દીઠે દમસ્ક અને કામા મથ છે તે દરમિયાન ૩૦૦ મથ
કારી દીઠે તે દોરડાળા મથ એન છે નથી દીઠાપેથ એન
વિચાર-બોધની કા દરમિયાન અવધાન દીઠાની ખીસવડીથી
તમે દમસ્ક મારી મારી માંમે મથ કારી દીઠે અને કદેર-કાજ
કારી દીઠા ૩૦૦ કરી કાઢી તેના તમારી મનસિકા કાલિ મથ
ખીસવે. મેંકારી દરમિયાન એન આ કાલિ મથ પ્રમાણમાં મથવે છે,
તેમો મથ મેંકારે છે. નથ દીઠા, મેંકાર મેંકારમાં અને કુદિ
મથ મથવડા મથવે આ દીઠાપાત્ર દુનિયાન મથ મથવે છે.

વિષયક પુણ્યો મારે, મનુષ્યના મરેન મેંકાર, મેંકાર
અને મેંકારી મેંકારી મરેન મથવે મેંકાર, મેંકારી મથવડા
કુસીના મથવે કુસીના મેંકારી મેંકારી, મેંકારી મેંકારી

કો-લેને અમલમાં મૂકો: તે બે જોતજોત રીતે અમલમાં મૂકાશે તે
તમારું વર્તન એવા પ્રકારનું થશે કે તમને જય મળશે: તમારા
વેપાર રોજબરોજમાં દમજીવ તમારા દુરમનો તમારાથી દૂર થશે:
તમારા નેકરો તમને આપશે.

તમારા પાતાન્યા પર અંદુશ રાખો, એટલે બીજા પર
અંદુશ રાખાનું તમે જાણી જશો. જેઓ નેકરી કેમ કરી તે
જાણે છે, તેઓ મોંઝા કેમ કરી તે જાણી શકશે: તે માટે પહેલાં
કામ કરવાં થીને.

એ કામમાં ફોલોડ મળે માટે તમારી શારીરિક શક્તિ
મજબૂત બનાવો. દીર્ઘ શ્વાસોશ્વાસ લેવાથી તમારી શારીરિક
શક્તિ ખીંચશે. દીર્ઘ શ્વાસ લો. ઓકસીજન લેવા વધુ
પ્રમાણમાં ફેફસામાં જશે તેટલા વધુ પ્રમાણમાં તમારું જગ
વધશે. સવારે, બપોરે અને સાંચે દીર્ઘ શ્વાસ લો: રહિશ
કિનારે જઈ દીર્ઘ શ્વાસ લો: તાકામાં હવા રહીને દીર્ઘ
શ્વાસ લો. તમારી છાતી મજબૂત બનાવો: અને શારીરિક
જગ વધશેજ. તેમ જ્યાં વિજય તમારોજ છે.

શક્તિનો સુપયોગ

હવે શક્તિગત થા માટે ઉપરની શક્તિઓનો કેટલી રીતે
યોગ્ય ઉપયોગ કરવો તે જાણવાની મોટી જરૂર છે. વખત, પૈસા
જગ, મહેનત, મજૂર વગેરે ને યોગ્ય ઉપયોગ કેટલી રીતે કરવો
તે જાણવાની શક્તિગત મનુષ્યને મોટી જરૂર છે. જેઓ ઉપજા
કરીએ ત્યાંજ ઉપયોગ કરતા નથી, અને યોગ્ય ઉપયોગ કરે છે,
તેઓ કદી નિષ્ફળ થતા નથી અને હારમાં વિજય મેળવે છે.
તમારી શુદ્ધિનો, તમારી પૈસા પૈસા, તમારા દરેક શારીરિક

પ્રકરણ ૧૨ મું.

આદ્યનિર્ગુણાન વચચન્તિ.

૧. મનુષ્યની આદિત્ય, તેના કુટુંબના આદિ ૦. "

મનુષ્ય પરીક્ષા.

જે વધી જાયતમા જ દોષ રહ્યા હતા જ્યાં
દુષ્ટો નમે મનુષ્ય સ્વભાવ પારખવાની, તેમનાથી
કની આદ્યોથી જાયવાની, તેમના કુમતાઓ
અદકાવવાની અને બીજા પ્રાણીઓ અને પશુ-
ઓને મદન કરવાની સક્તિ પ્રાપ્ત કરે નહિ
તા સુધી તમારી બાંહેધરીને કે પશુ સભ નથી. દરેક મનુષ્યમાં,
કેટલાં પશુ માણસ અને પશુના કુમતાથી લગાં વૃક્ષોતથી જાયવાનું
જગ દોષુ જોઈએ. પોતાને જાયવ કરવો એ એક મનુષ્યની કરમ
છે. એ મરે તેણે મનુષ્ય પરીક્ષા, તેના અંદર, આખા અને વર્તન
જરથી કેટલી રીતે કરી તે જાયવાનું જોઈએ કે જોઈ કેટલાં પશુ
દુષ્ટ કે દર મનુષ્ય અને પ્રાણીના કુમતા હોય તે હમેશાં નેપાર
રી રો.

પણી વખત આવશે ટાણોમાં કુચ્ચાઓ અને સેનેટી
ટાણાં પશુઓ વિશે વાંચીએ છીએ. વળી કેટલીક વખત પશુ
સામંત અને ઉદર રાજ્યોને " આલમીય " માટે કુચ્ચાઓ
જોવાની જાણે હુટે છે, તે પશુ વાંચીએ છીએ.

તમારા ઇશન દર્શિવાન મગનાં અને મનુષ્યોની વા-
દરચાની રીતિ, એન સ્વભાવ, સીધચાલો ચહેરો વિષે મગનાર તપાસ
દરચાની, તેનું આવલેખન દરચાની અને તે ઉપરથી મનુષ્ય સમજાવતું
નિરિક્ષક દરચાની ને તમે દેવ પાડ્યો તે વખત જ્યાં દેવે માનુ-
ષને જોતાં જ તેના યુક્તિઓની કામના લખને આવશે.

“ મનુષ્ય કપાલ પર કે ચહેરા પર માંઠ લખેલું નથી દેવનું
કે તેથી તેની કિંમત અંશતઃ જો પાવ ખરી છે; પણ સાચા
જોવાના દરીર નીચે છુપાવેલા કામના અને દેવ અજ્ઞાતે દરેકી
કામનાથી ધન્ય દેવાનું અને ઉચાર મનુષ્યોના દલ પાસે જેવા
દોષે રહ જાય છે અને તેમને દેવાનું અને ઉચાર સમજાવ નહ-
લાય જાય છે, તેઓ ને મનુષ્યની પરીક્ષા દરચાનું જાનના દેવ
તે કાનું પરીક્ષામ ન આવડ. તેઓ તેના કામનાનો મોઢા અને
કાનેથી ભાગવના દલ, તેના તેમની પોતાનીજ આવલેખન દર્શિની
મુલ દની.

પણ મનુષ્યની પરીક્ષા દરચાની દર્શિ ખીલવવાની એ કાર-
ણથી જરૂર છે કે લાગને લામ મરે અને તેને જરૂર દેવ તેની
મદદ આપાત્ત એવા ધન્યાન-નુનિયામાં છે કે જેને માલી જરૂર છે
અને જે તમે તેમને પીછળી રીતે તે તેમને જેમ લામ થાય તેવ
નુનિયાને જમ લામ થાય.

તમારી મનુષ્યની પરીક્ષા દરચાની દર્શિ એટલે દરજો
ખીલવી નેત્રે કે તેથી ખરા મદેનાજમને તમે તરત એગખી
રો, અને મદદ કરી રો, એટલુંજ નહિ પણ તેમને મદદ નહિ
મહે તે માટે લખને અટકાવના માટે વખાણ ઉપર કેમ લખવમ
નહિ મનાવી દો-પછી મહે તે વખાણ પૂર્ણવણી કે બાકો મિત
કેમ ન દેવ ? આ રીતે ખરા મદેનાજમને મદદ આપવાનું તેમ

એ કહે 'મારું જમ, મિત્રો ! તમને જાણતી હો/વનેથી અનુભવો જોઈ જાયતું નથી; પણ આમતિની કારણ તેણે જાણ્યો છે કે તે અનુભવનું જ્યાર છે. એ તમે જાણો અને વિચાર તમારો છે. એ જાણ્યા તમનેનેજાન્યુ વિચારને મેણે જાણ કર્યા તમારું નહિ છે.

અનુભવ જોઈ જાયતી તમને દર્શિત ખોલના તમારું દારૂ અનુભવ કરી અને કહે તેણે જાણ્યો: તમારો અનુભવ દર્શિત વિચાર તમે જો વિચાર જાણ્યો: દર્શિત નહિ અને તમને જાણ્યો કરી નહિ. એ દર્શિત અનુભવ તમે જો જાણ અનુભવને જાણ અનુભવ તમારું જાણ્યો અને તેણે વિચાર અનુભવ વિચારને જાણ્યો જાણ્યો દર્શિત. એ જાણ્યો તેણે તમને જાણ્યો જાણ્યો-અનુભવ અનુભવે જાણ જાણ્યો: તમારું જાણ્યો અને અનુભવને તમે અનુભવ જાણ્યો: જાણ્યો.

પરીક્ષાના પાંચે.

જો અનુભવ જોઈ જાય: જો મિત્રો ! એ તમારું અનુભવની જાણ છે.

અને જો તમેને અનુભવ અને છે, તમારું તેણે જાણ્યો અનુભવ દર્શિત વિચાર પર તમારો નાજર પડેથી જો છે તે તમારું જાણ્યો છે. તેણે જાણ્યો અનુભવને જાણ્યો: જાણ્યો દર્શિત. અને જાણ્યો જાણ્યો: જાણ્યો તમારું નાજર પડેથી જો છે. એ જાણ્યો જાણ્યો: જાણ્યો તમારું જાણ્યો દર્શિત અને તેણે જાણ્યો એ જાણ્યો "દર્શિત" (movement) છે, જે પર તમારું જાણ્યો જાણ્યો છે. તેણે જાણ્યો અનુભવની, તેણે જાણ્યો દર્શિત જાણ્યો, તેણે જાણ્યો પર જાણ્યો જાણ્યો અનુભવ.

જાવો પર્યા અને તેના ઝડપી અથવા ધીમાં પગલાં પરથી તમે ઝેટવીક કમના જાણો છો ? તમે જે જુઓ છો તેજ તેના દુરની મુજો છે અથવા સક્ષમે છે. તમે તેને જોતાંજ તેના સક્ષમે અને સ્વભાવ નક્કી કરો છો, અને તે સારો છે, નરમો છે; ઘણો છે કે ઓછો છે, તેનો ખ્યાલ જાણો છો.

તેની ચાલ ઉપરથીજ, દરેક માણસના મુખ તેને જોનાર નક્કી કરે . , અને જો મનુષ્ય સ્વભાવની પરીક્ષા છે તે તેનાં કાયાના જૂલ કરે છે. મનુષ્યનો જવારનો દેખાવ અંદરના આત્માનુંજ પ્રતિબિંબ છે. પણ તે તે જ સમજી શકે છે કે જો તે તિને જાન છે. એ માટે પોતાના પાડોળી, મિત્ર, સદ્બારી કે રસ્તે ચાલનાર માણસ દેખ, તેના સક્ષમેના પરીક્ષા તેના જવારના દેખાવ ઉપર મેટો અધાર રાખે છે, એ પ્રથમ સમજવાનું છે.

જવારુર, સરસ સ્વભાવી અને હિમ્મતવાન મનુષ્ય મીઠેજ ખાઈ શકે છે. તેના પગલાં મીઠાજ પડે છે. જો સ્વભાવ વંદેથી, કંઠાથીજ અને જેની ચાલ વંદે. દેખ છે, તે પગ નુસ પગલાં મી છે અને તે પગ સ્વભાવ. સ્વભાવના દેખ છે. જેના ચાલ અમાપરજ દેખ છે, તેના કામકામના અનિયમિતપદ્ધતિ મોટે ભાગે જખાતે.

ઉપર જખાતેથી પરીક્ષા સામાન્ય અને વંદસ્ત માણસોને કાનુ પડે છે. જ્યારે મનિષ્ય માણસના વર્તનમાં પગ સક્ષમે દેખા જતાં મોટો ફરક પડે છે ફોરના રોમથી પો: - નીચીથી પોતાના, અજાન અને કનનનુના છોના જોમ જ પોલા રીઠી જોની ચાલમાં જલ્દી મોટો ફરક પડે છે. વગર જોના દરેક અમાપરજ અજાન જાણી પડી દેખડે, તેમના ન મનિષ્ય સક્ષમેના મોટો ફરક પડી જાય છે.

જે માણસ અજાન અને કુલ દેખ છે તે કાચના લીધવન

નરુ એવી હશે છે, અને હીયમાત્ર સરીરના ધણા નગ્નીકના બાગ-
માંજ દોષ છે. એવી કચડી જેને મેળાં સરળ દરથી, ચોખ્ખા દિલનાં
માણસો પુરથી દાખના આગા કરી વતો કરશે. અને દાણેથી સુધરી
રૂપી મળા કરશે.

દરખતી પરથી પરીક્ષા

નનાં જાગેની દરખતી નહિ જેવીજ દોષ છે. મનુષ્યના
હરીતો દોષો છે તે જાણે જામ તે તેની દરખતી છે. પૂખ્ત કમ-
રનાં માણસોના દરખતી ને જુદા રાવ ત્યાં સુધી ખાતે છે. મુખાંઓ
અને કમ અછલ માણસનાં દરખતી જરાવર ખાંદેથી નથી દેખી
તે દરખતીને દાઢને. જ ન આમજ પડે તે દોષ તે એમ નહી
જાણુ કે તે માણસ દર સમાવશે. અને મહમ મનના છે. માં-
સથી જોઈ દરખતી સાત્તમ અને દાઢાવાડાથી મનના જલ એવાં
માણસને દોષ છે.

ખસારી માણસોની દરખતી પેદેથી દોષ છે, અને તેનું દાઢું
દેખાઈ આવે છે. મેળ મળ અને આગમ સેવારની દરખતી જાડી
દોષ છે, અને તેઓ મનુષ્ય સંસ્કૃતિ આપે છે.

ચોખ્ખી ને દાઢાથી જગડ દેખાતી દરખતી ધરાવનાર માણસ
નિયમિત, ખતીકો અને જાણુ દોષ છે. ઉદ્યાર માંસના એટલ
વળા અને જોડ દરખતી ધરાવનાર માણસો જાણુ દોષ છે, અને
તેઓ જાણુ અને દાંડ નરુ કરવાની દક્ષિ ધરાવના દોષ છે.
જાડી, સંકટી અને અંદર પડતી દરખતી, માણસ માણસોને દોષ
છે. સર અને અછર્જન. દર્દીઓની દરખતી સાંકટી અને પારસા
દોષ છે, અને તેમનાં મનમાં ક્રોધાં ક્રોધાં દોષ છે. કંજુશ અને કરાસ-
વાળી દરખતી તીજી થતી અજુતાળી દોષ છે. એવાં માણસો સુધ્યાં

દેવ છે. ૧૧ જુ માનુષના નીચલા દેહના આમ ખાદ્ય પાન્યો દેવ છે. સમ્પત્તિ અને ઉચ્ચ વર્તન પામના નીચલા દેહો ધજાજ રેખાવધ, પાટધાર અને તાજુક દેવ છે; જે નીચા દેહો. અશ્વ, રાત્રા અને જઠાર નીચલા દેવ તો તે માનુષને મા. માત્ર જ નહીં પણ મનુષ્ય દેહનું દેહભેદ મુજબ માનુષના નીચલા દેહનો વચ્ચે આમ રગાતો દેવ છે સમન્વ ગતિ વદ નીચલા દેહ અશ્વ દેવ અને જોશી બીજા છે. નીચે જોય વર્તુલ ધરાવતા દેવ તો તે માનુષ પદ્ધતિ દેવ છે; જેના દ્વારા માનુષને પેલા નદિ દેવ તો પશુ પક્ષી આમ કરી આપે છે. પશુને માત્ર અનેક મહેનત લે છે; અને પશુઓને મરત તથા અને અછલ આપે છે.

તેઓના માનવ અને દેહ પાતળા અને શીઘ્ર દેવ છે તેઓ પશુ દેહ દેવ છે અને જુદા પેદા બેસે છે; ખુલાસ મનુષ્યોના ઉપરના દેહના પુખ્તિ ઉપરથી જોઈ શકા દેવ છે. ઉપરના દેહના સર્વ આયતો તથા વનો આમ ખાદ્ય પાન્યો દેવ તો તે માનુષ પદ્ધતિ મનુષ્ય દેવ છે.

દેહના, નસો, રાત્રા, પાન્યો આપે છે અને આમર, રાત્રા ઉપરનો, દેહ અને ઉચ્ચ દેવ તો સમગ્ર ૬ તે પ્રેમ માનુષ છે, અને બીજા માનુષો સાથે સાથે તથા રાત્રા માને છે. નસોમાંથી તે માનુષો ઉપરના દેહનો આમ જુદા અને અંદર પડેલા જોઈ દેવ છે તો, તેના દેહમાંથી માનુષ બીજાની તથા સાગી રીતે કરી રી છે, ઉપરનો દેહ સાથે દેવ તો તે ધરાવનાર માનુષને સ્વભાવ સ્વતંત્ર દેવ છે.

તેઓ બીજાની તથા કરે છે, તેઓ બીજાના પશુઓ મહે છે; તેઓ સ્વતંત્ર ગીતસના દેવ છે તેઓ પોતાના દેહના સત્તા-યથી ખુલ રહે છે.

શીક્ષા પાતલા માલ ચરીરની નબળાઈ સૂચવે છે. બહુ મોઢા નહિ, તેમ બહુ ભરાવદાર નહિ એવા માલ ધાર્મિક વૃત્તિ અને કંપનાશક્તિ સૂચવે છે.

આંખના બહારના ખુણાની નીચેથી માલનું દાડકું આગળ પડતું હોય તો તે માલુસ બચાવ માટે હમેશાં તૈયાર હોય છે.

આંખની કીકીની નીચેથી માલનું દાડકું વધેલું હોય તો તે માલુસ હમેશા સાવધ હોય છે; તેને ઉંઘ વિશેષ હોતી નથી.

મો આગળથી ભરાવદાર માલવાળાની પાચનશક્તિ સારી હોય છે.

અણીદાર આગળ પડતા માલવાળા ઉંઘા ચારિત્રવાન હોય છે.

આંખો પરથી મનુષ્ય પરીક્ષા.

(૧) જાદર પડતી આંખો કરતાં ઉંડી આંખો વધારે હોશિયાર, સાવચેતી અને ચોક્કસાઈની નિશાની છે.

(૨) જાળી આંખો કરતાં તેજસ્વી આંખો વધુ સારી શુદ્ધિ સૂચવે છે.

(૩) મોટી આંખવાળાં મનુષ્યો સામજીવાળાં હોય છે, તેઓ વિચારશીલ તેમજ વધુ બોલકાણાં હોય છે.

(૪) કાંણી આંખવાળા ઓછું બોલે છે અને દાનના માવચમાં ઠંડા હોય છે.

(૫) મોટી કીકીવાળી આંખો ઉંઘી નિર્મળ શુદ્ધિ અને સમજશક્તિ સૂચવે છે.

(૬) આંખની કીકીની નીચે તથા ઉપર જે ધોળો ભાગ વધુ હોય તો તે કેટલેક દરજ્જે સૂર્યતા સુચવે છે.

(૭) જેઓની આંખ ઉપર ભરાં નરસર દોષ છે તેઓ ધારા દોષ છે.

(૮) જેઓની આંખો કપાવની રાધે મીઠી લીટીમાં દોષ છે તેઓ ખંદ હુલિયા દોષ છે.

(૯) જેઓની આંખ નીચે માંડતો બગરો દોષ છે તેઓ સારા વસા દોષ છે.

(૧૦) જેઓની આંખ નીચે કાળી લીટીઓ અને ધાખાં દોષ છે, તેઓ વિત્તી વસા નજની નખીવતરાગ દોષ છે.

(૧૧) રોષ આજ્ઞાશ્ચ મનુષ્યો કાઠફીચગ દોષ છે, પણ સ.ચ વિચારક નથી હોતાં

(૧૨) લાંબી આંખવાળો કોઈ સમાજસંસ્કાર દોષ છે.

(૧૩) જેઓની આજનું ઉપરનું નેત્રનું નીચે ઉવરનું દોષ છે, તેઓ દુઃખ દોષ છે. તેઓ વિચારન પણ દોષ છે.

(૧૪) જેઓની આંખની કાળી કોરના ભાગમાં ખેંચાળી દોષ છે તેઓ પ્રતુભજ અને પ્રેમી દોષ છે.

(૧૫) નર સ્વભાવવાળા આજના રોગ નીચે જોતા દોષ છે; એવી આંખો કંઈક વત પણ પણ મૂલ્ય છે.

(૧૬) નિદ્રાજાન મનુષ્યોની આંખોના પોષમાં જોતાં રહે છે.

(૧૭) અધિક મનસાગાળા રોગ રૂપ રહે છે.

(૧૮) પ્રભાવક માનુષ્યોની આંખો ઉંચી અને સામે જુએ છે.

(૧૯) આનંદથી આજ તેમજી અને દુઃખથી આંખો દેખાય છે.

(૨૦) આંખો એક મીઠથી દર દોષ તે તે જોતું દિવ અને વિવરથીય સ્વભાવ દેખાય છે.

(૨૧) જેઓની આંખો નજીક પડેલી દોષ છે તેઓ ક્રાન્ત દોષ છે.

(૨) અરજી પ્રાપ્તિની તારીખ ૧૭મી ૧૯૬૧ ની છે
કારણ : રોગ છે.

(૪) બંને ગ્રંથનારો ગુરમાત્રીનો સ્વસ્તવ પાઠ્યે છે.

(୩) ବାହାଫୁଲ ବଢ଼ିବା ସମୟରେ ଉପର ସମ୍ପର୍କିତ

(૧) બેઠકનાર સ્વમીશ્રીના મનુષ્યોનું મનુ પાછળ નવનું
દેવતા બતા દેખું દેવ છે.

(૭) મુખ્ય મંત્રીશ્રીએ જણાવેલા બાકીના બંધારણના અંગે છે, અને અહીં તે ૧ છે.

અચાર્ય પરથી મૂલ્ય પરીક્ષા.

મનુષ્યના દેહજી સમગ્રજાતના તેને અવાજ પણ થયો. આ-
જનો આજ આજવે છે. તેમને અવાજ થયો તરતજ આજુબની
પર્યાય થઈ ગયો છે.

[illegible]

જાનો, જાણનારી સીધાને ચાલતી રહાને! જવાબ તે
માણસનો દે. જ છે કે જેને જાણ સીધાના જાણ છે.

કોનો, તમને પણ પુરો જ્ઞાન મળેલું નવચાલે તેથી
હ. જે જ્ઞાન મળેલું હોય તે જ્ઞાન છે.

૨૪૭ અગાધ ષટ્ત્વનાર ચોખ્ખા દાદરાદો દે.૧ છે.

જાણી જાણી કરાવનાર, ચેષ્ટા દર્શાવનાર રોગ છે; મધુર
અવાજવાળો સ્વરૂપ પ્રેમી રોગ છે; માથાનું અવાજ અને
ધીરે ધીરે બોલવાની રીત, તેઓને રોગ છે કે જેઓ શાસ્ત્રપાળા
રોગ છે; જેઓ મધુર મધુર અવાજથી બોલે છે, તેઓ અંતરથી
દુઃખી રોગ છે; માથાનું અને કાન દ્વારા પાવના મુશ્કેલી

કપાલ પંચી મનુષ્ય પરીક્ષા.

(૧) ૧૭૭૪ રૂપાં અને ત્રણ કપાલનાં મનુષ્યો
જાણ સંસ્કારનાં અને દુષ્ટ દેવ છે.

(૨) ૬૧૩૫ જાણનાં જાણ વધેનું અને સ્ત્રીનું કપાલ
અવેગ્યનું દેવ છે.

(૩) રૂપાં કપાલનાં અને નેએના માલનો પાત્રો
જાણ દેવ છે તેઓ મુલ્યમયર દેવ છે.

(૪) અવેગ્યન કપાલની ખીલેલી દર્શન ધરવનાર મનુષ્યોનો
કપાલની નીચેને જે જાણ વધેને જાણ વધેને દેવ છે.

(૫) નેએના કપાલનો ત્રણ જાણ અવેગ્યન દેવ છે
તેઓની પાત્રના દર્શન નીચ દેવ છે.

(૬) કપાલનો દર્શન જાણ ખીલેનો દેવ તે તે કપાલ
વિચારદર્શન દર્શન છે.

(૭) દર્શન દર્શન મનુષ્યોના મંડુલના કપાલ જાણની
જાણની જાણ વધુ ખીલેલી દેવ છે.

(૮) નેએના કપાલનો કપાલનો માલનો જાણ ખીલેનો
દેવ છે તેઓ દર્શન દેવ છે.

ચંદ્રેશ કપાલની રેખાઓ પંચી મનુષ્ય પરીક્ષા.

(૧) જાણની મનુષ્યોના રેખા પુણ્યો કપાલ જાણનાર
મનુષ્યો દેવ છે.

(૨) દુષ્ટ મનુષ્યોના રેખા પુણ્યો નીચે રેખા દેવ છે.

(૩) જે જાણની વધે અને નાણની દર્શન જે ત્રણ લીલી
રેખા રેખાઓ ધરવનાર દર્શન દર્શનની રેખાઓ દેવ છે.

(૪) કપાલનાં નેએને ત્રણ ચાર છુટી પજુ કાંઈક વાંછી
રેખાઓ દેવ છે, તેઓ દર્શન અને આચારના દેવ છે.

(૫) નાણ અને કપાલોનાં કપાલનાર ત્રણ ચાર સ્ત્રી
લીલી દેવ છે.

મહેરાયર પડ્યા ખાણ પરથી મનુષ્ય પરીક્ષા.

(૧) જે દારીયા મધ્ય ભાગમાં મોઢા ખાડો પડ્યો હોય તે તે મનુષ્ય પેઠાથી ઊંચી જાતિના ગ્રેમમાં અને સોંઘ્યો પર મોઢા પામનાર હોય છે. કવિઓ અને નવકલ્યાણરોમાં આ ચિન્હ હોય છે.

(૨) માથાના જે લાંબો ખાડો પડ્યો હોય તે તે સદા સ્વચ્છતાની નિહાની છે.

(૩) મોંના પુણામાં ખાણ પડ્યા હોય તે તે આ-
નદી સ્વચ્છતા અને સ્મુદ્ધ ખરડની નિહાની છે.

દાંત ઉપરથી મનુષ્ય પરીક્ષા.

(૧) લાંબા સાદા દાંત, નમળા મનુષ્યોને હોય છે.

(૨) પેટાંગળા પશુ દુઠા દાંત સારા જગની નિહાની છે.

(૩) પેટાંગળા પશુ સદા દાંત, સારો સ્વભાવ સ્વચ્છતા નથી.

(૪) હર મનુષ્યેના દાંત મોટા અને અજગરસ્થિત હોય છે.

(૫) મધ્યમ કદના, સારા કેળાવના અને સદા દાંત

સારા જગની નિહાની છે.

(૬) જે દાંતની આસપાસની ચમડી અને અવગુ સારા પ્રમાણમાં જાડા રાહના હોય અને તેના રંગ કાળાસ પર જતાં રંગના રંગો હોય તે તે બુદ્ધિ હીનતાની નિહાની છે.

પરીક્ષા કરતાં રાખવી જોઈતી આવશ્યકતા.

ઉપર જે જુદી જુદી રીતથી મનુષ્ય પરીક્ષા કરવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે, તે રીતો વડન ખરી જતાં તેમાં જુદા જુદા અવશેષો વિશેની પરીક્ષાની રીતો છે. તેના કારણે કરતાં જે ખીના વાદ રાખવાની છે કે દરેક અવશેષો ખીના અવશેષ સારે સંબંધ છે અને તેથી એક અવશેષની પરીક્ષા કરીને જાણ પણ નહીં નિર્ણય થયે જોઈએ નહિ: કેમકે એક પક્ષી વખત બને છે કે એક અવશેષ ખરાબ હોય છતાં ખીને પક્ષો ઉત્તમ હોય અને તેથી માત્ર

દુઃખમાં, તમે મામળો લેવું મગજે ને ખરાબમાં ખરાબમાંથી
સાડું મેળવવાની હજી હરો, તો તે પણ મગજે ને સારામાં સારા-
માંથી ખરાબ મેળવવાની હજી હરો! તો ને પણ મગજે. પણ
પાછલી રૂનિ ખીસવતનું ચેત્ત્ર નથી.

દરેકમાંથી સાડું મેળવવાનું થવનું આદરે; એ સિવાય જ્યાં
નરક દુર્લભ હશે. એ રીતે તમે તમારા મિત્રોના સંસ્કૃતિને લેતાં
તેમના વચ્ચે મિત્ર બનશે; વળી તમે. તેમનું દરેક સમજ સહી,
અને તે તમને સમજ દર્શાવે. મનને મેળવે નહિ; પ્રેમ વધશે.

ખીસવતું દરેક સમજવાવા અનેક મનને દરેક એ જા.
જાનવો મારો લાભ છે, કેમકે ને દુનિયા વચ્ચે મનને દરેક જા.
તો દુનિયા વચ્ચે જામ રહે.

આપણું અને બીજા.

આરે બીજાં મનુષ્યો આપણે વિચારથી જુદી રીતે જામ
હરતાં હોય છે ત્યારે આપણે પણ વચન એમ બોલીએ છીએ કે
" જણાણમાં જામ પણ ખાસ નથી ને એ રીતે કેમ હોય ?
દુ' હોય તો આમ હોય." બીજી રીતે પણ વચન સંભળવા જે
પણ તે ખરાબ નથી. દરેક માણસ ને સ્વાર્થ ન દેવ તે,
પોતાની કુદિ પ્રમાણે મનને જામ સારામાં સારામાં હોય હોય
હોય છે, પણ પરિણામ અને તેનું આપણે આપણી કુદિને
તેની કુદિમાં ને જામ છે તેને સમજે આપણે તેની કુદિને જામ
રીતે જામીએ છીએ. વળી પણ વચન વધારા મનને હોય હોય
જનમ પ્રકારે જામ છે, અને આપણે જે રીતે હોય હોય તે જામ
આપણને જામવો પણ જામ છે. પણ અને જે હોય હોય તે જામ

ગેર પેટને લખ હો તેમ રૂઢિઓ ૧૭ ૪૦: લખ હી રો,
ખો ખાંડા રી રો.

આ કાશી લખે પેટને ૧૭ લખ છે. ને લખે ખડક
રેણ ૧ યાગી ભણે રે ૧ ને મો લખે લાલ નદિ રે ૬
આ વિગરો લખે લખી પેટને ૧૭૭ હી રેણો રીર હી
રાગે, ખો એ ગિરે લખો હજી લખી રખે.

પણ એ ને બીજા કાળમાં આવે છે તે વેચારી તેમજ
તેમજ અને મને અન્યની છે. તેઓ તે ખાનમાં લેશે તેઓ
પેસાદર વરતી નહિ જ રહે.

નમોડું જાગ એક દેશને એકવ દેશ.

ને મનુષ્ય પેસાદર છાત્રીમાં તેમ કમાવતી કમાવ કરતી
દેશ, એવો જે માનવ તેમ કમાવતી માનવમાં નવો દેશ તેને
એ બંધા અન્ય ખાનમાં મેળવી તેમજ કે તેને નવી છાત્રીમાં
કર કમાવ દેશ, કમાવ નામને જ માનવ અન્યને જાણે
એક એકમાં નામ પર પેસાદર અને તેમજ પેસાદર
કમાવ, એકમાં કમાવ તેને તેમ નહિ લેશે તે તે "કમાવ નહિ
ને પાસમાં નહિ." એવી સિદ્ધિ મળશે. તેથી કમાવ એવી થશે
કે તે પેસાદર અન્ય દેશને અને કમાવ પૂર્ણ થશે નહિ જે
અન્યને કમાવ દેશ પૂર્ણ વિચારવર દેશ છે તે તે મનુષ્ય
નથી કમાવ: પણ તે તેને અન્ય રીતે કમાવ એકવ કમાવમાં
કમાવમાં આવે અને તે માટે તેને કમાવ આવે તે તે કમાવ
કમાવે તેથી કમાવ સમાવે એવી મળતો કમાવર દેશ એકવ
છે. એક દેશ જે એકવ કમાવ નામને માનવ પર વિનવે કમા-
વમાં આવે તે તેમા કમાવથી કમાવ કર છે અને તેથી કમાવમાં
તેથી કમાવ કર વરતી નથી રહેતો. કમાવર કમાવર કમાવથી
કમાવરનું કમાવ વરતી કમાવ અને તેમજ કમાવ પાછો કે કમાવ
એક કમાવ અન્ય માનવ કમાવર કમાવ કમાવ રીતે કમા-
વથી તેને કમાવ નેમતી છે અને કમાવ નેમતો છે. એક પણ
એક કે કમાવર કમાવ માનવ એકવે જુ માનવમાં કમાવથી
કમાવમાં દેશ પણ એ પણ સાથે કમાવ છે કે તે એ કમાવ

કામ પેટાદાર દાસથી હાથનું દોષ છે તે ઉપર ધ્યાન આપે છે, અને તે જોઈ કામ ઉપર ધ્યાન આપવા જાય છે તો અથવા કોઈ સમય જમતો વિચાર-પેટે દાસ ધોષા કામ દરમિયાન કરે છે તે-એવા શિષ્યમાં કોઈ વખત આવે છે કે જેથી તેના કોઈ નેત્રું નુકસાન થાય.

“ દરે ” શ્રી ” મું ” હાં દરે છે તે જુઓ તે અને નેત્રો ઉપર ધ્યાન આપે છે-દરેને જુદા જુદા દુઃખ આવે છે-અનેક જામને થઈ જાય છે-અને દરેક ઉપર કામ રાખી, પેટાદાર ધણી એવા પેટાદારના હાં છે કે તેઓને નેત્રો નહીં મેળવી શકે. જો એ જામના નેત્રો હાં છે તે નેત્રું નુકસાન કરી પેટે કે જે દાસના પુત્રના દાસ.

દરે જા. નેત્રો કમ મું છે તે જુઓ ! એક મજૂર અથવા કોઈક માણસ દાસ દરેકને કામ કરે છે, જ્યારે એક “ શ્રી ” અથવા મજૂર અને દાસના નેત્રો ઉપર પેટાદાર દાસ દરેકના વખત દરેકે હાથ દરેક છે, અને દરેક દાસ મું કરે છે તે ધ્યાનમાં રાખી રહે છે. તેને મનથી બધા દાસ નેત્રો નેત્રો એક સાંચ જોવા છે, જો તેના પર કામ નામનાના મરજ મુજબ આવે છે.

સાચ એ છે કે એક કોઈક કે મજૂરમાં “ શ્રી ” ની રજી કમ નીતે આવે ! અનુભવો એ રજી આવે, એમ બધા દરેકે અને તેનું કોઈક સાચું જ રહે છે. જમ ને પરનું નહીં કેમકે અનુભવ હોય વરસો વધી જાય છે.

ત્યારે એ વરસો સાંચ નહિ તે મારું મું કરું !

એ જામ એ છે કે જે દરેક કામની જાણીક વિચારેનું, તેની નેત્રોનું અને તેના વિચારેનું કામ દરેક કામની દરમિયાનમાં આવવામાં આવે તો અનુભવ હોય વરસો વધી જાય નહિ.

હાથ દરવાર છારં હાથ હરી શરૂ, તેમ "શ્રી"ને પણ તાવેલ કહે.
 મોઢે બા સંજયમાં જે વાદ રાખવાનું છે તે એમ કે તેજ પોતા-
 ના "શ્રી" ને રાખતા વાપ તેમ રીતે હાથ રજુ રોધએ અને
 નાદમ્ની દુનિયા સાથે હાથ પાડતા પેલાના "શ્રી" ને નુકસાન
 થાય એવા એકપણ રાજ બાંધવા રોધએ નહિ.

નાનાં હાથ

જ્યો રીક શ્રી એ વાદ રાખવાનું છે કે નાનાં કામો-નનુનાં
 કામો-નાના નોહોનેજ મેંપવા, જ્યારે નાદોઠ માણુતને પ મુર્ત
 અમલનાં કામો માંપવા. અમુક ધર્મમાં ફેરી રીતે નોંધ થાય છે
 અથવા નુકસાન થાય છે તે નાના માણુતને નહિ કમનદાય તે એ
 મંજીનસાક્ષીના જ સમજ દો. સામેના વેપારમાં એક એક ચીજનાં
 એક એક પે ધરે કે વર્ષે તે નોંધ નુકસાનમાં અને નુકસાન નાનામાં
 ફેલાઈ નદાય એ જગતની સમજ નાદોઠ માણુતને. તેમ દોષ પડી
 વખત એકા કારે માથ ખરીતી થયું જ પે વેચાય તે છતાં તેમાં નોંધ
 રેતો નથી તેડુ શું કારણ? એક વેપારીને. એપોજ વેપાર છતાં
 તેને નુકસાન થયું હતું તેમ. કમળ નડુ શીખ્યા છતાં તેને મળ્યો
 ન હતો. જ્યારે તેના એક ને હી તેને તે કારણ ફેલાઈ આપ્યું. તે
 એ હતું કે "શ્રી" પાડવા વેપારીને એકે વલુ મદિનગી મુલે
 નહીં બસાવી દાતે અને દા દા વગરજ ખરીદને હતો,
 જ્યારે તે પોતાના કાદોને જ મદિનગી મુલે નાખી વેચાવી રંગે
 અને પંચ દા વગરજ આપ વેચતો હતો.

શ્રી અને નોંધ

વેપાર વેપારી સારી વગરજ દાદા દેવી એમને પણ
 ધડી વખત એકજ ગમે છે કે જ્યારે એની વાદ રાખી જાય

કામ કરનાર સારું કામ કરી શકશે, તેમ "શેડ"ને પણ શકેનાર થશે. નોકરે આ સંજોગમાં જે વાદ રાખવાનું છે તે એમ કે તેણે પોતાના "શેડ" ને શકશે વાવ તેમ રીતે કામ કરવું નોંધએ અને બાદરની દુનિયા સાથે કામ પાડનાં પેલાના "શેડ" ને નુકસાન થાવ એવો એકપણ કલ્પ બોલવો નોંધએ નહિ.

નાનાં કામ.

વળે દરેક શેડે એ વાદ રાખવાનું છે કે નાનાં કામો—નજીયાં કામો—નાના નોકરોનેજ સોંપવા, જ્યારે બાદોશ માણુએને પક્ષે અમનનાં કામો સોંપવા. અમુક ધધામાં ઠેવી રીતે નહીં વાવ છે અથવા નુકસાન થાવ છે તે નાનાં માણુએને નહિ સમજાવતે તે તેર મજિનદારીઓ ના સમજ સહી. સામેના વેપારમાં એક એક ચીજમાં એક એક પૈ થરે કે વરે તેા નહીં નુકસાનમાં અને નુકસાન નદામાં ફેરવાઈ નવ. એ બાજનની સમજ બાદોશ માણુએનેજ દોષ ધરૂં વખત જોઈ જાવે માલ ખરીદી વધુ જાવે વેચાવ તે છતાં તેમાં નહીં થતો નથી તેવું શું કારણ? એક વેપારીનો એવોજ વેપાર છતાં તેને નુકસાન નવું હતું તેના સજન બદ શેડ્યા છતાં તેને મર્યાદા ન હતો. આખરે તેના એક નોકરે તેને તે કારણ શોધી આપ્યું. તે એ હતું કે "શેડ" પોતાના વેપારની ચીજને ત્રણ મહિનાની મુદતે નાજીં મરવાની થયે છે અને રાત્રી દહા વગવરથી ખરીદતો હતો, જ્યારે તે પોતાના બાદોશને ૭ મહિનાની મુદતે નાજીં લેવાની કરતો અને પાંચ દહા વગવર આપી વેચતો હતો.

શેડ અને નોકર.

વેપાર ધધામાં સારી વડવારત દરિન દોષી નોંધએ. પણ ધધી વખત એમજ અને છે કે જ્યારે જેની વાદ કથાની નરત

પેશાબર વચનો ક્યા

આપણે તૈયાર નથી દોવલ તે કારણથી આપણે અમુક તક માટે
તૈયાર થઈને જોઈએ. તમે કોઈકાંજ નોકર રહેવાને સરખાવેલા નથી.
તમારે આજ્ઞા વધુન જોઈએ, અને તે માટે તમારે તૈયારી રાખ-
વી જોઈએ. જે તમે આજ્ઞા વધી ન હો. તે તમારે તમારી રીત
જુદા રીતમારે રીતની પણ તે સંજોગમાં રોગ રેવાનો નથી. તમે
જો વખત દર નિમજ દરો અને તમારું પાકું વખતે જો વખત
વળતો જ.

જો હિતે તમે કોઈકાંજ થઈ શકો.

એ બધાં પરિકુત્તો જાહેરાતનાં છે પણ તેથી જ તે તરફ દુષ્કાં ન કરેલ. કુદરતે જોયું પણ જાણ્યા પછાથી નથી સમજી. તમે પણ તમારા દારૂની દરેક જગ્યા બરખુ રાખો. બેદરેકે કે દરેક માનવ-પક્ષી તે જાહેરાતની દોઢે જાતે સમજી દો-સમજે તે જાણે તમે કુદરતની માફક વર્તો તેનું અનુસરણ કરો. બુની ધો-દમાંજ રમનીવા આપા મજાબ્યા ન કરો. રેડવને દરખોમ કરો; દારૂને દરખોમ કરો; દારૂ જગરના વંદાને દરખોમ કરેલ વિચાર-મોખરને દરખોમ કરેલ એટા સતોષમા પડવા ન રહે. જે બીજાના છે તે તમારુમા પણ છે; તમે ખેટા સતોષમા પડવા ન રહે.

આમગી વધુ એક દિવસ છે. દિવસ એક આમગી
વધુ છે. એવો દિવસો અર્થ નહીં સમજવા તો એ એક
દિવસે હી હમ પી એ છે-આમગી વધુ નહીં અને પુનઃ
નહીં દિવસો દેરે છે તો એ એક એક સતિત્ત્વ વધુ દેરે
જન સમજવા દેરે હી પ્રમદ્ધા વધુ છે. એ વધુ દેરે
વધુ છે.

123

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

અન્ય વખતે જરૂર છે, અને જેવાં ઉપદેશ, ખંડ અને મનો-
વચ્ચે રહેવાને અર્થ થીજ માણે. ગાંધીજી દરેક વાત પર,
તાં તેને વિચાર મેળવી શકે તેવાં પદોની શોધ કરે છે, અને
તેઓનાં મંતવ્યો જોઈ શકે છે.

કવન વિચારે અને હવે આવી, ઉપાદેશ અભિનય પ્રકારથી, મનેજાને લેઈ આપે છે અને તે જાડી એકું સામર્થ્ય પ્રથમ સ્વર છે કે તેથી દુનિયા પણ ચલિત થાય છે. એજ જાણી જોઈ એક આઈ તમની એક વર્તીની કુચન હેઠળી, કાન્થ દેવની તરફદ્વાર સ્વ પદી હવી અને મધ્યન સિંહર માન તીલ વર્તીની કુચન વરે આખી દુનિયામાં મધ્યન હોયયો હોતે. દુનિયાના મધ્યન દેવોની લચરીન બુદ્ધિ, અને તેઓએ હિંદુસન પણ આ જોઈને સમર્થન કાપરમ જાણીએ. તેઓએ સમાચારનાં મેક વાનું ત્વરણ દેવેકું પણ તે જાણ તે ઉપર મનન હરી હિંદુસ અને દિગ્ગમથી તે તત્ત્વો પડે. પાસે અને મીનપણી પ્રાંતીની અને બીજાએ તમના છુઃ મરઠીની કાકા હમાં વજર, તેઓ તે પાછા, મંથા ન રવા તેઓમાં એક પ્રકારનો અગ્નિ પ્રજ્વલિત થયો હોતે, જેણે તેઓના મનના એક પ્રકાર પાસે કે ખવડો હમ કો અને જાડે મેટા તકિ: હમે તેમ કાઠે છે વિગત મરઠો: રહિણે તેઓએ દુનિયાને આપર્થ કાપરો: વિગત તેઓએ.

ઉપરના સ્તંભ

દુનિવ દેવોનાં, સાવજને સવવા પ્રસવિત વિચારેનાં
અને તેક કાજ અદુરાર પાચીક માનવેનાં દેરાદ દરદર સુધેરો-
નાં, ઉચારો અજિ બન્ન રખોદ હો તેવેજ તેનો કે કી
સવવા વગીર એ અજિ બવવંત ન કોલે તેવુ તે

એવાં મનુષ્યાનાં કામોં મેઠે બાંને હવ્ય પ્રકારે જ થય દોવ છે. તેઓ એવી રીતે વર્તે છે કે તેમને હાથગળાં દોઢ મઠે તેમના ખોરવ હવ્ય દોલદી, તેઓ શુદ્ધ જીવનાથીજ દરેક કામ કરી રહેલ મેળવયા માંને છે: તેઓ બીજાઓ સાથેના બંધનમાં પણ સ્વ મર્મનુજ અવધાન છે, અને એ કે તેઓ સર્વદ નવા તેથી દરેક કાર્ય જૂન વગર કરી શકે એ અશક્ય છે હતા, તેઓની દરેક કસબ પણ કેટલાક દોવ છે જ.

બાહ્યની એકલે શું ?

પણ હાલમાં સર્વે શું નમરે પડે છે ? આં બૂંઝે ત્યાં સર્વે-નરેકે દરેક દેહાણે-સેણે દેખાં-બદાના દેખે-ચાહે છે. મનુષ્યોને બદાને દેખાવ મને છે—શિવ નદિ કલમમાં કલમ આપ્યા પછીનાં કુદરત કરીને લેણે ચાકડાં નથો, પણ સુરખ-સુરખ—દરીમાં ને અવધમાં અવધ આપ્યા દોવ તે તેથી પણ આનંદ થાય છે. નારીના પેટા પોષાને અને વેથીય હતાં મીના બનનાર પત્રો નેટું ખાન મોઢ સમુદનું ખેંચે છે, તેટલું ખાન દુનિયામાં વિચરતાં, તરીક અને દુઃખી હતાં સારા, શુદ્ધ પત્રો નથો ખેંચી રહ્યા હયામાં પણ તેમજ છે. નેઓ હવે કિમ્મતો પેટાક પડેર છે, તેઓ દરતાં ખાસે ખાલી અને વાઘાનુર્વે માલી, ધરા-વાં બપકામથી દરતાં પડેરનારને વધુ માન મળે છે: અને તેમની સોગવ તરે જન સમુદ આકર્ષાય છે: અને ને ચરેર ખેંચાણારક દોવ લેવરના ધણા તેની સોગવ કાઢે છે અને પેસતો પણ મોગ આપે છે. પેટાપેલું પડેરીને બપો દરનાર ધરેજા નદિ પડેરનાર કરતાં વધુ માનમેળવે છે. વર્તનમાં પણ તેમજ છે. ને સારુ સારુ તને ૧૬ મોથી દે છે તેના ધણા દુરમન થાય છે, પણ ને જુગાણના હરિયા ડોળને દોવ તેને લે તેઓ બાહ્ય દરે છે. આથી ને ઈ એમ કે કાવડની

તમને બાર મહીને હહેવામાં આવે છે કે તમારાથી અને તો રામ જેવા-હરિશ્ચંદ્ર જેવા-ધર્મરાજ જેવા થાઉં, અને માયા હપટ અને મૃત્યાવાદ-લુપ્તથી દૂર રહેા. તમની રાજ્ય ખુશીથી કેળવજી દંભી, ખોટા અને અત્યંત ઝિઝગી નુકસાન થાએ-એને રોકે. આપો નદિ-અને રોએ તેમ વિચારો અને કુપેા કરતાં દોષ તેઓની માન્યતા કરતાં નદિ તેમ હતુ તે તમારા આત્માને ખોટા વનવા વગરનું છે. દુરસ્તી રીતે-સ્વામી-રિતેજ વર્તો અને કે દરેક કસોટી નદિ.

શરૂઆતની પીછાવળ

દુષ્ટાંત તરીકે તમે કેલ્પણ મનુષ્યને પડેલા અને અત્યંત પીડા-ભરી યાચના કરે ત્યારે અથવા કોઇ માનુષ્યને કેલ્પણ વચને મરેા ત્યારે જે કહેા ખોટો તે જુદુ વિચાર પૂર્વક બોલતે. "તમે મનમાં મનેજુ આનંદ થાય છે." એવા કહેા ખોટો તે પડેલાં તમારાં હાથ નુકસાને. મું તે કહેા ખરા છે? મું તમારા હાથમાં તેમને મન-વાથી આનંદ થાય છે ખરા? જે આનંદ થતો દોષ તો એ કહેા બોલતે તે રીત છે, પણ જે તેમ ન દોષ તો એવા કહેા હપટથી બરપૂર છે-એક એક બોલતાં છે. અથી એવા ખોટા કહેા બોલવા કરતાં, તમારા હાથમાં જે વિચારો દોષ તે જ કહેા રહે જાદાર વાચા એ મું ઉત્તમ નથી? પણ દુનિયા તે માનવી નથી? દુનિયા તો ખોટા કહેાને "એડીટ" બગાડતે જુએ છે એ રોએ તોની નંજો, અથવા કાંઈ રહેા અને કે બોલવા વગર જુલોટી સચવેાં

એવી મુશ્કાલાત જાદ, જે તમારા તે પ્રજ્ઞ સચેને સંનય વીં તે, અને તે સંનયથી તમને આનંદ થતો દોષ તે, તે આનંદ ખરા કહેામાં પ્રતિષ્ઠિત કરેા એમ કહી પડી. તેમ જ નથી તમારી મુદ માનવા પ્રમદ રહેા.

તમે એવી રીતે વર્તો કે તમને કેટલું ખેલ્યા માની રહે જ નહિ તમને જુદા અને વિશ્વાસવાની વરીકે કેટલું છે તે કરતાં તમને કેટલું ગરીબ છે તે વધુ સારું છે.

ખુદ્દા દિલથી વતો.

ખુદ્દા દિલે વર્તે એવી રીતે વર્તે કે માત્રે તમારા સમગ્ર ઉપર જેવું કર્યો પણ આવે નહિ પરંતુ રાખત ધાઓ-દુરિશ્વર ધાઓ સાથે જીવન ગુણનારા ગુણો પણ એવું વર્તે નહિ પણ મૂલ્યની વધારે સલામતી રહે છે.

તમારા વિચાર કાલુષ્ય રૂપો-નેને એક પૂજ્ય નર્મિ જેવો પવિત્ર મંત્રો દેવો ઉપરોક્ત સાચા-મહા અને સર્વ દિવાળી માર્ગમાં જ પ્રાપ્તિપૂર્વક રહે એક રીતે તમે સુખનાશ-સુખ-સુખ ગુણ-રોડ તમે પોતાને દેવ નહિ. તેને પાતાનેજ સાચા નીવડે.

“ જમ તેરો એકાદ, ” “ વિચાર તેરા આચર, ” એ છે વતો પણ વિચાર પૂર્વક સમાવેશી છે. પણ નિર્નયન પણ માનવા દો-નિર્નયો દેખાત માત્ર જ ન કરતા માનવા દો-તો સત્યશીલ ધાઓ-સાચા ધાઓ જે તમને માત્ર નિવ મારગ એવું કરતું રહે તે, પ્રિયના વિશ્વાસના જનના કરતા; જે તનેએ પ્રાપ્તિપૂર્વક પણ મેળવેલી જાણી રોકત, તેને જાતરવા માનવા દો તો ખોટી રીતે દુષ્ટતા કે દુષ્ટતા, નાહ નેગરવા ના-દુષ્ટતા કરતા ના જે તમે એવું કરતા દો કે પરમેશ્વર તમારી પ્રાર્થના સાંભળે, તો તમારી પ્રાર્થના ખરા દિલથી દોરી નેહએ. તેમાં માત્ર વખત અને સંજોગને અનુસરીનેજ અનુક્રમ પ્રાપ્તિ પ્રાર્થનાજ નહિ દોરી નેહએ તે સાચી દોરી નેહએ; પણ દિલથી દોરી નેહએ અને તમારા મનમાં પણ એવો રહ કે તેને પાડારો ન આવશે નેહએ કે તને અંતરજ્ઞમાં જુદા અને દેખાવમાં જુદા બાબ બગવો છે.

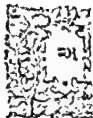

પ્રકરણ ૧૬ મું.

~~~~~

આત્મ વિધાર.

માટે જે પ્રકરણ જેને વાંચ્યો તે ઉપર મનન કરે. ન દરેકના વાદ કરો અને તેમાંની અમુકની સુચનાઓ તમારા દરેકજનનાં કાર્યોમાં અમલમાં નહો.

તે સુચનાઓ વદ અમલમાં નહીં. તે દામે નવા મનુષ્ય કહી બાકીનાને તમને પે.ત.એ દામે અમલમાં થશે. અને તમારી આમણી કહી વાદ આપડ, કામના રંગે મોટી જે આત્મના રૂપમાં તરે.

પણ મને ખાતરી છે કે હજી પણ તમે નરેશ્વર મનુષ્ય નહીં. ક્યારે હજી તમે દુનિયાના સુખ-મો-નિરા, તથા વદાસા અને આમણા જનારોની વાદમાં નબરોએ છો. હજી તમને તમારામાંજ વિષાસ નથી. તમારા અવગણના તમને વિષાસ નથી. એ માટે તમારે આત્મ વિષાસ ખાતરવાની વાત છે.

જે આત્મ વિષાસની સજિ મળતી સજિ છે, જે રોમાં નવા મોટા પ્રમાણમાં હોય છે. તત્વેનાઓ અને શીલમુદોએ " આત્મ વિષાસ " ની જુદી જુદી ત્યાખ્યાઓ કરી છે; અને તેને જુદા જુદા નામથી ઓળખાતી છે. જે " આત્મ-વિષાસથી અદરા " " સ્વવિધારા " થી ઓળખાતી. અપણામાં

દરવાઘી, આત્મિક અને માનસિક વિચારો. દરવાઘી, ખીલ્યોની સુખનાથી તેમજ યોગની ક્રિયાઓથી, ખીલવી સુધાય છે એ વિશ્વાસનો અર્થ વિચાર સર્વજનના માત્રજ નથી, પણ પોતાના ના. ૬—આત્મા ઉપર અનેક વિશ્વાસ રાખવામાજ તેનું સાર્ય છે. તેને કોઈ પણ માટે એક કામ કન્યાનો નિર્ભય હોય તે માટે પણ નહીં આત્મિક વધવા—અમલ વધીને કામ કરવું—નંદર અને છે તે પણ તે આત્મ વિશ્વાસ છે.

આત્મ વિશ્વાસ અને દીસ્યારી.

પણ માન્યું નેહી મેરી શીઆતી નહીં. નાં નીન ન દોષ ત્યાં આશય જગતી છે છે, આ આત્મ વિશ્વાસનું પરિણામ નથી. આત્મ વિશ્વાસ પગવતો મનુષ્ય મોગી નેહી પાનો કરતો નથી, દંદાસ માલતો નથી—પણ તે પોતાનું દર્જવ્ય જાતવ્ય, જાવ છે અને તેનું કામજ તેની કિમ્મત અંદાવે છે છાછરા મનના માણતો, ખમર આસાળીઓ, જુધમગર જાવણાઓ અને નર પાનણીઓ જે પ્રધાતો જુરો પ્રયત્ન કરે છે, તે આત્મ વિશ્વાસનું પરિણામ નથી. તેમાં ખીલની મદદ કે ખીલની સુધાનીને અંદા માંજ પણ દોલો નથી. તેમાં દો પોતાના આત્માના જગપર માદમ વિશ્વાસ દોલ છે, જે અનેક યુગ કે જગુત કાર્યોમા મદમ વચ્ચે પ્રયત્ન છે. એ જગ દોમાં દોનું નેહાએ. જેઓની વહિ, એ આત્મ વિશ્વાસના પરિણામે સારાં કાર્યો મદમપણે કરવા દરા દોરાવ છે, તેઓ પોતાના પાસાં દયા રાખી દો છે અને રેષર રાજગામાં પણ એવી આંદ મેરવી દો છે કે જે અનંત રેસા અર્ચતા પણ મગવી જુરોસ છે. જેઓમાં જાદમ વિશ્વાસનું જગ દોલ છે, તેઓ ગાવ પણ નીચ લેઝવી લે.જાવ નથી, અને જાવેલી દરા નહીં.

હોઃ અને તે જરૂર જાય ત્યારે મનને પ્રયત્ન કરીને
 તે પાને અનંત મહિમ પ્રદાન કરી આપ્યા હું તે દેશમાં
 વિચારે ખાતરીમાં મહામયને મનુષ્ય તે હતાં જાણેદારને
 તે વિષે હું તેથી મહામય જાણી શકું નથી એ ખારી
 ખાતરી છે અને તે ખાતરી હું ફરિશ્તે મને તે પાવ છે.
 તે ખાતરી હું હવે સાચા રીતે નહિ.

આથી મને ધારણ વિષય વિચાર કરતા તમને આલિપ્તિ
 આવશે: તમને તમને વિચાર ઉત્પન્ન થશે અને તેમ થતા તમે
 અનુભવ મના-આમ વિચારના રીતે.

નમ્રતા

નમ્રતા નમ્રતાને કુળ પાત્ર તરીકે જાણી અનુભવી
 મનુષ્ય જાણે છે અને પૂર્વના દેશમાં નમ્રતા તમ દેશને
 કુળને ધારી દેશમાં આપ્યો છે. "આપનો સેવક" "આપનો મુ-
 લાત" "તમારું અન્ન ખાવારું" "તમારું નિમજ્જણ યોગ્ય"
 વિગેરે રીતે એ નમ્રતાની ખીજવળી પ્રતિષ્ઠા જન્મ પામ્યા છે,
 અને ધર્મને બાળકને "અન્નતા" "મારા પ્રભુ" "મારા
 સિનાઈ" વિગેરે રીતે પોતાની સલાહને, બોલાવના અવધાન નથી.
 તેઓ આ નમ્રતાને પરિણામે મુશ્કેલી રજૂ થતા છે અને પોતાની
 સ્ત્રી-પોતાના અન્ય જગતી અનુભવ રજૂ છે. વખત જતાં એ
 નમ્રતા આવશ્યકતાનું રજૂ થઈ છે, અને મનુષ્યને ગાંધી પક્ષ
 જનને છે. આ નમ્રતાને પ્રતિષ્ઠા, મજા ફરિશ્તે દિશ્નવરાત જાણી
 જાણ્યા જની રજૂ છે અને પછી પવિત્ર સ્ત્રીઓને સ્ત્રીક કુળ-
 વ્યુ છે. આથી આ ખોટી નમ્રતા તે તમારોમાંના મોટાં દેશને

ઉપર જે વિચારો દર્શાવ્યા છે તેમ. એવો કામ બાપર્થ સમજાવતો નથી કે આપણા સંબંધમાં જે કંઈ આવે તેનું અપમાન કરવું, તેને તુચ્છકારથી બેઠાવવું, અને આપણે તેના કાંઈ એમ નેત્રે જોવાનું. એવો કે.૬૫જુ તેનું આ સમાધાન છે એ નહિ.

કહેવાનું તાત્પર્ય મત્ર એમજ છે કે ખોટા વિવેક કરે નહિ: તમારી કિંમત આંતરી આંતરી નહિ-તમને દલકા, કમાલ અને બીજાની માત્રો નહિ, અને બીજાને પ્રજ્ઞ. દાંતેષર્થે દલાવું અને કષ્ટરત્નું રૂપ ખોળી કાઢે આપો નહિ. દરેકને તેની સવકાત પ્રમાણે મળે, કોણેષો અને માન આપો-પણ તેથી વધુ કે ઓછું નહિ.

કહેવાનું તાત્પર્ય એ પણ છે કે તમે તમારું મન પણ તમારી સામકાલ કરતા વધુ દિન-રાત્રિ આ દુનિયા તમારું પાનકાલ કરતા તમારું મદાન વ્યક્તિ તરફે મન, તમારો તમારું હૃદય તમારું ના સંશો: તમારી મંબીરતાનો ત્યાગ તમારો, અને બીજાના કૃપા નહિ પણ પેટાતાલ ઉપર-પેટાતાલ આમ વિદાય અને કનેદ માટે વિશ્વાસ રાખતો. એ ખરી ખાતરાનો છે એ ખરી ફોનદ છે.

કહેવાનું તાત્પર્ય એ છે કે તમે તમારી નીતિ હોશિયારી; બુદ્ધિમાર બનશે ના: તોહવા ના બનશે: તમારા દાય તમે મુકાપલા દુખી અને ગરીબ હોવાપર બુદ્ધિ કરતા ના. તેમના તરફ પ્રેમથી જોએ અને તમારું સ્વમાન પણ ત્યાગવું. તમે અભિમાની થતા ના અને તે કરતા આત્મ વિશ્વાસ રાખતો. એ આત્મ વિશ્વાસના બગવદ્ગુણ ક્રમને અને સંસ્કૃત અરણ્યના ભોજો: સ્વર્ગતા અને મોખાનો ત્યાગ, સત્યને ભોજો કરવા ના.

“હું અમુક કામ કરવાની શક્તિ મરાવું છું, તેથી હું તે કરીશ” એ શબ્દો દોષેશ શદ રાખતો. જેઓ અમુક શક્તિ

તમને જેનાને વધુ સારી રીતે ઓળખ્યો. હમણી રૂબરૂ શું છે તેનું તમને જ્ઞાન થશે અને તમારા દીવાન પણ તમને રહીત થશે.

આમળા વધારો.

જ્યારે તમા, જે વખતે તમા જ્ઞાન અને શ્રુતિ નવનુ ત્યારે તમે ભોલશાર, આમળા અને રોડના વખત પાછળ દારૂની નીચા ધમાલગા દત્ત, પણ ન જ્ઞાન માત્ર વધારા તમે આમળા વધારો. આરુઠ્યો નંદ અને સ્વિચ્છ નંદિ જામુરા છતાં દિન-મનથી અપા-રમા ફરી પાછાનુ પણ માનવ ખેડી. દુનિયાના મદાન દેખી, વિગેરે, બદ્ધિએ. અને મદાન એ. આ જગતે પારિપૂર્ણ અદાત મજુરા રૂપોમા પણ તમને મેળવી આવે છે.

જે તમને આત્મની દક્ષિણેના વિષય દર્શક તે વડે રૂબરૂ દુને માટે ખાસીય રાખી રાક્યા-તથા રૂબરૂ માટે આમળી ફરી રાક્યા. તમને હવે મેળવવાનો દર છે, અને તે માટે તમે આમળી કરાવો દર વગરો છે. આપણે તે માટે આપણા આત્મા પામે આમળી કરી વંદેએ અને તેમા હવે મેળવવાની વંદેએ પણ આપણે તે જામુરાનુ નથી, એટલે તે મને રૂપોમા ? આપણે આપ-જુને એવજાન નથી, એટલે આપણા આમળગની આપણે હવે ફરી રૂબરૂ નથી અને તેના હવે પ્રાર રૂપોમા ફરી રૂબરૂ નથી.

એ શું છે ?

હવે આત્મવિશ્વાસ શું છે તે સમજે. એ આત્મવિશ્વાસ એટલે તમારા દર્શક અને મન ઉપરની ધર્યા માત્ર નદિ-પણ તે દિવસ જે-નું-રૂ-રૂમાને. તથા-જે અગત્ય-અરૂપી અને નિગદાર છે. તેમાં પણ સંપૂર્ણ મદા રાખવી તે. આ જ ખરી-સંપૂર્ણ આત્મ-

મરેનન કો છે, પજાર દોષી જાણે છે અને પજાર દોષી મુદ્દો મરણના કદા આમજ વડી નથી કદાના કદાને તેમજ કદાને મોજા દોષી જીવન પજાર માણેને તેમજાદ. પજાર ન મજ વડી જીવ છે, તેને સજન પુરોજી છે. પદેને માણને નથી જીવ જીવન થકા નજાને પ્રમાણમાં પજાર છે, જ્યાં જ્યાં મજન નજાને પ્રમાણમાં પજારને દોષ છે એના નજાને છે તે એક માણને જીવન કરાવી નથીના માણ દોષી કદા, પજાર કદા જીવ છે, જ્યાં જ્યાં એકો દોષી મજન તેના કરતા જીવન વડી જીવ છે તેનો જે પોતાની જોડે માટે જીવ દોષ છે.

“ દિગ્મને મરું ”

“ દિગ્મને મરું ” એ દેવન સજા સર્વદે મા જાના નથી જીવ, પજાર જાણને મા તે જીવનમાં રાખનારના સજાના તે જીવન પડે છે.

એ તમને એમ લાગે કે તમે અમુક ચીજ કોણ જીવે કરતાં વધુ ચારી રીતે કરી શક્યા તો તે કરોજ, પણ તમે પજાર માણ માણુ છે, અથવા તમારા જેવા પુરિશાળી કોણ નથી, અથવા જીવનમાં તમારાથી દલકા છે, અથવા તમારે કોઈનાં કરકાર નથી. એવી માન્યતાથી તમારે તે કામ કરતાં અશક્ત ન હોઈએ. “ મને તે કરવું ગમતું નથી. ” એમ કહી તમે નીંદા કહેતાં. એવી રીતે વર્તનારી નિરક્ષા કદા આકામાં કેરવાની નથી, તેમ તેને કદા જોડે મજની નથી, વેપાર કરવામાં તે મારને નથી, પરીક્ષામાં તે માન મેજની કદા નથી, સંસારમાં હોંચો કરવાને મેજની કદા નથી, અને મોજામાં કાર્યમાં વિજય મેજની કદા નથી.

ਸਮਾਜ (੨੫੧)

ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ

લાગશે. તેથી ઉક્તિ છે તમે અભરાઈ વાળને કોઈ ખોટું
સામ કહી દેશો તો તમે તે કહી મુશારી માફમાં નાંદ અને
તમારી સિમ્મત અંદાઝ વાળે.

એ સંજોગે, અંદાઝ આજ. ત. ૧૬૪૬. ૧૫ મુજ, અંદાઝ
તેરોડવાન, સામાન્ય કોલેજમાં નાત અને જાતના. આ ૧૬૪૬ નાના
શ્રેણી તીવ્ર અને અંદાઝ નાત અને જાત. એ ૧૬૪૬ નાના
સામાન્ય અંદાઝમાં છે. એ ૧૬૪૬ નાના અંદાઝમાં છે. એ ૧૬૪૬
તે તે વિશે સંજોગે કાંઈ નાતના ૧૬. આજ ૧૬૪૬ નાના
અંદાઝ વિષયમાં અંદાઝ અને. સામાન્ય એ મુજબ આજ ૧૬૪૬ નાના
કોઈ પ્રાણને અંદાઝમાં ૧૬૪૬ ૧૬૪૬.

તમે તમારો ૧૬૪૬ નાના ૧૬૪૬ નેમ ૧૬૪૬ ને તમારી
વહી મુશારી અને નાના. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬
૧૬૪૬. અને તમારો ૧૬૪૬. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬
અંદાઝમાં પ્રાણ અને તમારો ૧૬૪૬. ૧૬૪૬. ૧૬૪૬.

દરેક દરેક.

દરેક દરેક વખતે દરેક નાંદ-અંદાઝ નાંદ-પણ દરેક
આજના વખતે માં દરેક નાંદ. તમારો માં દરેક નાંદ
તમારોમાં કુદરતી આજના ૧૬૪૬ પામશે અને દરેકના વાંચ
વિષયમાં ૧૬૪૬, તેમજ ઉચ્ચ વિષયમાં ૧૬૪૬.

દરેક દરેક વિષય તમારો અંતિમ ખાસજીમાં ઉપરોક્ત છે.
તેથી તમારી વિષય વિષય અને આજની આજનો સામે દરેક
કુદરતી દરેક દરેક અંદાઝ દરેક. અને દરેકની આજનો નાના
નાના, તેમજ ૧૬૪૬ સામાન્ય અંદાઝ સામે ૧૬૪૬ વાંચ છે, તમે આ
કુદરતી વાંચી તેમાંથી દરેક અંદાઝ સામાન્ય અંદાઝ ૧૬૪૬.

पारसमसि यात्रे हृदयतेजः.

“ પારમમશ્વિ ગાને હૃદય તેજ ” નામનું એક પુસ્તક રેડના અને પ્રકાશક મી. સાકરચંદ માણેકચંદ ધડીયાળી તરફ અવલોકનાર્ય મળ્યું છે, જેનું અમે વેળાસર અવલોકન કરી શકી નથી, તે માટે અમે દિલ્હીનીર હીએ. પુસ્તક મજબૂત બદા પુસ્તક ભાવદર્શક ચિત્રવાળું અને મોનેરી નામવાળું છે, જેની સિપ્તી હાથ પ્રમટ થતા ચણા પુસ્તકોની હોય છે, પણ આ પુસ્તકમાં અને બી પુસ્તકમાં ૪૮ ધ્યાન ખેંચનાર તફાવત છે, તે એ છે કે આ પુસ્તકની બાજુ પ્રમટ થતા કેટલાક પુસ્તકો માણક નીરર્થક નથી, પણ તાર્થિક બન્યું છે.

પુનઃકલ્પના નામનીજ સકલતા તેની અંદર કેવળ 'ખરેખર' ત
 દોષ એમ દેખડે છે. " પારસમણિ " નામના મણિનાં એવો શુ
 દોષ છે કે જેને તે મણિ અડે છે. તે દરેક ગ્રીજ સુવર્ણ-સે
 વ. નવ. ૭. નવનું એ દુન્યવી માયામા સૌથી મોઢી-અમત્ય
 નુમન ખમા ન-ખર મન્દ કરનાર પદાર્થ છે-અને તેજ રીતે
 ૧૭-૧૫ નામનાં સુખ દુખમાં ખરેખર મદદ કરનાર, આ
 અનંત 'વ'નાં નુ કમનાર, મનુષ્યને સુખના ખરે માર્ગે ચલાવત
 અનંત ૭ પદ્ય કાવ્યાના ગદ્ય પદ્ય અતિસંપાદકની નથી.

આ " ૧૨મમહિ " નું પુસ્તક નવસકયાનક નથી, પણ મનપ્રતિ પોતાના જનમનુ સાર્થક કરવા માટે, માર્ગ શીખવવાનું નિવારણ પુસ્તક છે.

નામ મરે જીવે મુખ મેગવવાની ઇચ્છા રાખે છે.
નિયાતા હૃદય તાન પર નગર કરતાં એ બીના સર્વેત્ર માધ્યમ
પડે છે જ્યાં જુદા, જુદા અને જુદા છે. જન્મ લેનાર
હૃદય એવો મેઘપત્ર નહીં હોય કે જેને જુદા કે વિપત્તિ
અનન્ય થયે નહીં હોય, અનેક પ્રકારની ચિંતાઓ થઈ ન હોય.

પારસખલિ અને હદયતેજ.

મનુષ્યને હંધક અંશે પેતાના આત્મજનનું જ્ઞાન કરાવી આત્મજ્ઞનો પણ શીખવનાર, અરકે કનાથે જ ને નેત્ર મળેલા આ પુસ્તકનો અમે સાબર સ્વીકાર કરીએ છીએ. અત્ર કાલ દીદીએન પેતાના સ્વરૂપનું જ્ઞાન પહેલે ખેંચે અંશે છે. નવ, મન શદ અને પેતાની નમજાણજ ને કે આજ્ઞા બારી જીવનને નીચ-ઠાણી કરી દે છે તે સમય આપણું મંપલા શ્રદાને પડી લાવે જવવા લે જવા નસ્યાર યા રહેતા શ્રદાને દેશી ગય એવા વચનોમાં આ પુસ્તક જાણુ છે. બારી જીવનના પુત્રો અમેજ બાપમા વીકેય છે; આપણા સદીતમા વર્તમાન સમયે જાવા પુસ્તકોની બનીજ કરર છે અને લેખકે હંધક અંશે પણ એ કરર પુરી પડી છે. મુજરાની નાજારોએ જે રીતપર એણું લક્ષ આપ્યું છે તેના વીંચવને કપાડી લેવામા રા. પડીઆગી ખરેજ બનવાવારને પત્ર છે. દાલને રખતે તો આપણે સ્વરાજ્ય માટે તૈયાર થતું દેખ, પડીજર બાણુડી વાતો વીસારે પાડી જનસમાજ જેથી સચેવ થય, લેમનામા આત્મજ્ઞ હદય વામે, દીન ચશુ લખડી જનસમાજ નવી રાહનીને જીતેલા થાય, હાંનતેની પરીસ્થિતી જોગખી તેને જીવતા થીએ એતુ સાદિન પ્રસરવાની ખાસ કરર છે. એવું આ પુસ્તકમા પણ દેાન ઉપાદેયવતા લેખક રા. વા. મે. શાહ દે છે તેમ ' સામાન્ય મનુને આત્મ શ્રદાનો પણ શીખવવામા આ પુસ્તક સારી રીતે ઉપયોગી થઈ પડશે ' એમ અમે પણ માનીએ છીએ.

દિ'દુરધાન આઠવાડિક તા. ૨૮ મી માર્ચ સને ૧૯૨૦.

જલસભા સિંહા અને હાથમેળ.

રચનાર અને પ્રસિદ્ધ કરનાર જોડેની સાહસ્યમાં માણુક્યંદ ધડીવાળી કિમ્બ ૨. જે ૧૫૮ સંખ્યા ૨૫૬. સુખની પ્રથમ ક્રમમાં, વિજયી દેવેન વિજયેન્દ્રનું આશ્રયના, વિજય ૧૫૮૦ પશ્ચિમ, ૬૦૦, થીમન કિમ્બ ૨ વિજય મોળાં કરવાઈ પ્રકારના એકાંદર ૧૬ પ્રકારો આ પુસ્તકમાં નર્મદા છે. પ્રકારના આ મહાગદ્ય ઉપરથી સમગ્ર સમય છે કે આ પુસ્તકમાં મનાના અંતરને ઉપર જનનનારા વિવેક આપેલા છે. અને એમાંના કદાચક વિચારો વાંચી જવા છીએ અને તે અમને આનંદાવક અનુભૂત છે. જેઓ સુખેઈ નેમવા. સમગ્ર દેશ ને આ અનુભૂતે આ પુસ્તક અવરજ દરેક ઉપરનાં રૂ ૫.૦૦.

મદાપીર-માનન- ૨૦ ૧ મુદ્રવ- ૧૦ ૨૦ ૨/૧૮.

લેખક અને પ્રા.ચક જોડેની સાહસ્યમાં માણુક્યંદ ધડીવાળી કિમ્બ ૨, સુખ ૨ કિમ્બ ૨) ૧૫૮. ૫. ૧૫૮ વિજયના આશ્રય, મન, ૬૦૦, વિજય, નખ વિજયે વિજયને પ્રથમ વિજય સમયને આધારે આ પુસ્તક પ્રકાર છે. આકસ-આમર્ષ-આનંદના વાચકોને સમગ્ર કદાચક મને તેમ ને આ આ પોષીમ પણાં મુદાં પાઠનાં આપ્યા છે.

આ દરિએ આ પુસ્તક નવાં ઉપરથી મુદ્રો ૨૦.૫ દિવસાં પુસ્તકવાદની પધ્ધતિ આવી છે. પુસ્તકવાદ સિદ્ધાંતો પ્રચાર કરી, પ્રાચીન સ્વચ્છતા મનાવે એવું સદિલ મનાના પ્રમાણમાં કદાચકની મોટી અમલ છે. આ પુસ્તક તે તેને મોટી જુમિદાર કરી કદાચક અને એ મોટી લેખકો પ્રકાર ધન્યવાને પાવ ખરો.

આપોડ (અમલવાદ) પુસ્તક ૧ સુધિ ૨ મુદ્રા મનાકર ૧૮૦૦

ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ

આપણા દેશના દરેક ભાગે છે, જે પણ જાણી શકાય તેવા બંધો
છે.

[illegible]

એ દર્શિત ખરેખરી તો લેખક સરખાવ કરેલ મારે છે,
જોકે મારું પુસ્તકને પછી પછી સંસ્કરણમાં આવેલ છે, તે સંસ્કરણ
મારે ટીકા અભ્યાસ કરવા માટે કરાવે મહામુલ્ય કરીએ છીએ.

ଆମ୍ଭଙ୍କର ସ୍ଥାପନା ଦିନ ୧୯୭୫ ମସିହା

પાસપાસિ અને દાવનેમ.

દેખાવે આ ઉદક મદિયાને મેરી થિલે ના મેરી
 તમા હુમ મે ખોખા હુમ છે ૧ મે મે મે પ્રખેને
 આપને છે. પડેના પાંચ પ્રાણે જાલિયાથી પ્રિય
 વિષયે-મ ના મે ૧.૫૦૦૮ મે ૧ પાછી નમના પુસા
 દેવામાં આપ્યાં છે. ૫૫૫ પાના પ્રાણે દેખો સ્વમચ્ચ છે. સ
 વખેના પ્રાણે આપવિ. ગિતે સ્વા છે. નેવિની અને
 દિવાળી પ્રાણે નમુસને મુદ ના સર્વિસ થાન મદે છે
 ૧૧ લખના મ.પુમ વિષય આપી દો, -મેગી દો-મે ના
 નેદીય રાને મુદ પ્રાણેમા ૫૫ મુખના નેદી નેદી
 અપો આપને માં છે આપને છે. લેખાને હાલ નાપુષ
 મન અવર દાવના મેને તે મેપો છે નેપો નકરે છે
 તિલાનને આપને માં આપને દાવના છે, ને આ અવર પા
 પાપો છે.

સાહિત્ય મેરી ૧૯૨૦.

પાસપાસિ અને દાવનેમને મેમાલ દાવના વધાપોમ છે.
 અને ને સ.પુષ, નાપુષ, સ.પુષ અને સાંભાન મુદિવ મુદિવ
 નિભાનમ હા છે એમ દેવાપા જાનિવેદિયા નથી.

દેખાલવાલા ચામીવાદમો બાલકુપ્પુલ.

અ.મ., નવ, હાલ, દાવ, ૧-૫ અને મેરી ખંડ અનુસર
 ૧૬ બાનલેની મેરવાપા ૧૫૦: મુખનાથી સાહિત્યમા મેમા છે.
 ૧૫૫ પુત્રો ૧૫૫૫૫ બાવામા લખના થાવ છે તે ૫૫૫૫૫ થાવ છે.
 મેમાવાઈ મેરિયવર્મ સાહિત્ય વિદ્યાનિધિ વિદ્યાવિદ્યાપલ.

મને ને રાણા મમુ, નલીમ ૧ બાવ પુષાત્ત, વિ.મદ-
 ઉત્તર વધાપા માટે વાચનાને સાઈ ઉપરોચી નીવરો.

પન્થાસલ શ્રીશાસ્ત્રિવિષયલ બાજી.
 ૨૫૫

પારથમજિ અને દલપતેશ્વર.

તેમનાનો મન ઉદ્દેશ મરીવાળે ૧૦૦ રીતે ૧૨ ૩૦ રીતે દર્શાવેલ છે. આ દુઃખ એ અરેખર દુઃખ છે ૧૨૦૦ એ એ પ્રશ્નનો ઉત્તર આપવાનો છે. પદ્મના પાંચ પ્રકારોના અગ્રેષ્ઠમાંથી શિશિલ દેવના વિલમ્બે-મ ૩૦ એ ૧૦-૨૦૦૦ એ ૧૦૦૦ પાણી નામના પુસ્તક ઉપરથી એવામાં આપ્યાં છે. પણ પાણીના પ્રકારો એમાં સ્વતંત્ર દર્શાવ્યા છે. સ્વતંત્ર લખેલાં પ્રકારો સ્વતંત્ર રીતે સારાં છે. ' નેદિની અને આશ-પંખુવાળું પ્રકારનું મનુષ્યને બીજું નહીં સાદસિદ્ધિ થવાનું હશે છે. ને બીજું દર્શનાત્મક માનુષ્ય વિજય આપ્યાં હો, -મેગરી હો-એ નાહી સેરીજ ફાને બાબત પ્રકારોમાં પણ મનુષ્યના સાદી નેદા સુત્ર અને 'ગતવાનો' બોલ છે -અપરો છે. તેમનાનો ઉદ્દેશ " માનુષ્યનું મન અથવા દલપત તેને તે જોયો છે તેનો બનાવે છે " એ સેદાનનો આપણને આગળનાર દર્શાવવાનો છે, તે આ મંથકા પાર થાય છે.

સાહિત્ય એપીત ૧૯૨૦.

પારથમજિ અને દલપતેશ્વરને એકાદક ઉપમાઓ વધાર્યાં છે, અને તે સાપુરુષ, સામીધ, સારુષ અને સાસોદક અનુવિધ મુક્તિનું નિમોગ્ધ દાર છે એમ દેવવામાં અવિરપેક્ષિત નથી.

રૂપાલવાસા સામીરાજ્યમાં બાલકૃષ્ણજી.

આત્મા, મન, ભુદિ, દલપ, દન્ડ અને એવી બીજી અનુભવ સિદ્ધિ બાનતોના અર્થોવાળા પુસ્તકો મુજબની સાહિત્યમાં એમાં છે. આમાં પુસ્તકો કેમવડી આદામાં દાખલ થાય તો તે મન્દજા થોમ્સ છે. 'વિનયાર્થ ધોવિજયધર્મ' સુધિમરના નિદાન સિધ્ધિ વિધાવિજયજી.

મને તો પણ જ મનુ, નરીજ ૩ બાબ સંપાદના, દિનમત-સાદ વધારવા માટે વાચનારને સારું ઉપયોગી નીવડશે.

પન્થાસજી શ્રીકેશવવિજયજી ગણિ.

પારસમણિ માને ઉદયતેજ્ઞ.

એ પુસ્તકમાં સાદી અને સરળ ભાષામાં જે સલાહ આપવામાં આવી છે, તે જે જે માર્ગ બતાવ્યા છે, તે મુજબ જો કોઈ માણસ વર્તે તો જરૂર તેને પારસમણિ હાથ લાગ્યા જેવોજ લાભ થાય.

મુંબઈની રમોણ મેઝ મોટના વડા જજ સાક્ષર રત્ન
શ્રી કૃષ્ણલાલ મોહનલાલ ડેવેરી. એમ. એ. એલ. એન. બી.

પારસમણિના જે મેટલાક પ્રકરણો હું વાંચી સંકેત દત્તો તે ઉપરથી હું તેને સજીવ છતાં અનુન અને આલસ્યની જડતાના મોએ નિર્જીવ થયેલા મનુષ્યરૂપ લોકને “ સમ્યક જ્ઞાન ” અને “ સમ્યક ચારિત્ર ” સ્વરૂપ તેજસ્વીગુણોથી પ્રદીપ્ત કરી સજીવન સુવર્ણ બનાવનાર, મૂર્તિમાન પારસમણિજી કહું છું.

‘ મહાત્મી ’ અને ‘ જૈન સાહિત્ય સંશોધકના ’ વિદ્વાન
તંત્રી મુનિરાજ શ્રીહનવિજેશ.

ગુજરાતનો ઉદય થવા માટે ગુજરાતી પ્રગ્નનો ઉદય જરૂર આવશ્યક છે, અને તે ઉદયનું પ્રથમ કારણ જે સામાજિક સાહિત્ય, તેનો અભાવ હોય તો, ઉદયની આગા ક્યાંથી રખાય? આગ અનેક પુસ્તકો રચવાની આવશ્યકતા છે.

બેરીસ્ટર શ્રીરંજતલાલ હરીલાલ પંડયા બી. એ. એલ.
એન. બી.

પરંપર પુસ્તકનું લખાણ તથા રહસ્ય ધણુંજ દીર્ઘદર્શીથી લખેલ છે. તે માટે આપને ધન્યવાદ પાટે છે.

બાપુ સાહેબ ભગવાનલાલજી પનાલાલજી.

પરસમજિ અને દરબનેજ

It is refreshing to find that this book touches us
dig deep into our souls for wells of everlasting purity
& power. I hope it will open their eyes to the material
universal misery & unhappiness in which all humanity
is plunged & bring home to them, as a remedy for all
evil, the need of reformation & cleansing in our inner
& outer life.

Jagmandar Lal Jain, Bar at-Law.
& Judge, High Court, Lahore

Delighted to look over at a friend's your પરસમજિ.
પડીત લાલજી

જે. એ. પંડા- વિચારેને આ પરસમજિ. સુબોધ સાથે
સરખ.ને અદર ૨૧૮ દરબે તેની અર્થ દર્શ. વગર રહે નહિ
નહિ આલેખ્યાદ દરબાદ દરબિ

'પરસમજિ' માન્ય. ખરખર જે 'પરસમજિ' જે.
અર્થ હુનાર અને માનવ દરબને તે ખરખર 'પરસમજિ' રજા
રજા જે એમ છે.

પ્રસિદ્ધ લેખક પંચસાગર શ્રી બગવાનનાથ સચેરીયાજી.

દેખાડની નેમ પાછા દાગા હરખાત મનુષ્યે મ રૂંદ દર
હિસાદ શ્રેષ્ઠતા છે અને "ખરખરખર" એમને આપેલા વિદગ-
મરો અર્થ "વગર રજા જામરુ" એ પડે વસવિસ
મને જેથી રાખવા જેવું છે.

સુરજમલ લલુભાઈની હું.

હીરા તથા ઝવેરાતના વેપારીઓ.

અમારે ત્યાંથી કોઈપણ ચીજ લીધેલી પત્રક ના આવે નો
એક આવાડીયામાં પુરે પૂરું નાણું પાછું મલી ચકે છે.

અમારા એક જ દાનને લીધે કોઈને પણ દગાવાનો
હર રહેનો નથી. દાનીનાઓના તરેદ

તરેદ અગની યીજાકનોનો નોરો
રોક તૈયાર રહે છે. એક

વખત અજમાયસ

કરી ખાતી

કરે.

વી.સ. દલકાશ, મેંજુન, મડાસ / ૧. ૨૨૫ દલકાશવેલીતો: મુંબઈ.
૧-૮૬ એ-૮૧૫, એ.મ.દલકાશ

ભારતીય જ્યોતિષ ૨

જ્યોતિષના વિષયોને ચર્ચાતું

પહેલી પંક્તિનું માસિક.

આ માસિકમાં રમણશાસ્ત્ર, વિધરચના, મુદ્રા

જ્યોતિષના ચમત્કારો વિગેરે અનેક વિષયો ચર્ચા

આ માસિકના આહવાના સવાલના જવાબ મફત આ

લખો.—ભારતીય જ્યોતિષ ચંદ્રોદયના આધાર

ઃ મણીશંકર હરીશંકર

હીન્નોટી.

અને

મેસમેરી-

સંખ્યાબંધ ચિત્રો સાથેનું તમારી બ.

સુચોદિત પુસ્તક.

વચીકરણ અને આકર્ષણ વિધાનો બેઠ

ખુદશો કયો છે.

દબો

રી સાકરચંદ માણેકચંદ

પારશ્વીગઢી, મીરજા